

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Technisch Heilig Hartinstituut te TESSENDERLO

Hoofdstructuur voltijds secundair onderwijs

Instellingsnummer 39941

Instelling Technisch Heilig Hartinstituut

Directeur Yvan LEMMENS

Adres H. Hartlaan 16 - 3980 TESSENDERLO

Telefoon 013-67.02.76

Fax 013-67.02.75

E-mail yvan.lemmens@thhi-tessengerlo.be

Website <http://www.thhi-tessengerlo.be>

Bestuur van de instelling VZW Provinciaal der Broeders van Liefde

Adres Stropstraat 119 - 9000 GENT

Scholengemeenschap SGKSO Diest - Tessengerlo

Adres H. Hartlaan 16 - 3980 TESSENDERLO

CLB Vrij CLB Diest - Tessengerlo

Adres Mariëndaalstraat 35 - 3290 DIEST

Dagen van het doorlichtingsbezoek 14-11-2016, 15-11-2016, 16-11-2016, 17-11-2016, 18-11-2016

Einddatum van het doorlichtingsbezoek 18-11-2016

Datum bespreking verslag met de instelling 14-12-2016

Samenstelling inspectieteam

Inspecteur-verslaggever Alex MAES

Teamleden Etienne GIELEN, Jurgen HUS, Marc SMEULDERS, Immanuel SYNAEVE

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 SAMENVATTING	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	7
2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus	8
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	9
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	9
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	9
3.1.1.1 Nederlands in de eerste graad in de A-stroom (leerplan D/2010/7841/016)	9
3.1.1.2 Techniek in het eerste leerjaar B (leerplan D/2010/7841/020)	13
3.1.1.3 Frans in tso tweede graad (leerplan D/2012/7841/057)	15
3.1.1.4 Specifiek gedeelte in bso tweede graad in de studierichting Hout (leerplannen D/2006/0279/054 en D/2016/13.758/002)	18
3.1.1.5 Elektriciteit in tso tweede graad in de studierichting Elektrotechnieken (leerplan D/2009/7841/002)	21
3.1.1.6 Project algemene vakken (PAV) in bso derde graad en in bso derde leerjaar derde graad (leerplannen D/2012/7841/026 en D/2014/7841/034)	23
3.1.1.7 Specifiek gedeelte in bso derde graad in de studierichting Houtbewerking (leerplan D/2012/7841/061)	26
3.1.1.8 Specifiek gedeelte in tso derde graad in de studierichting Elektromechanica (leerplan D/2012/7841/045)	30
3.1.1.9 Specifiek gedeelte in tso derde graad in de studierichting Mechanische vormgevingstechnieken. (leerplan D/2010/7841/028)	32
3.1.1.10 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET)	35
3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?	36
3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?	38
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?	38
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	40
4.1 Leerbegeleiding	40
4.2 Evaluatiepraktijk	43
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	47
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	51
6.1 Wat doet de school goed?	51
6.2 Wat kan de school verbeteren?	51
6.3 Wat moet de school verbeteren?	52
7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	53
8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG	53

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal structuuronderdelen.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - ♦ het onderwijsaanbod
 - ♦ de uitrusting
 - ♦ de evaluatiepraktijk
 - ♦ de leerbegeleiding.
 De onderwijsinspectie onderzoekt ook altijd de vakoverschrijdende eindtermen.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 **SAMENVATTING**

Het Technisch Heilig Hartinstituut van Tessenderlo is een school van de congregatie Broeders van Liefde. Ze kenmerkt zich als een STEM-school (Science, Technology, Engineering, Mathematics) voor wetenschap, technologie en media. Naast een aanbod in de eerste graad met een A- en B-stroom, bestrijkt de bovenbouw een brede waaier aan studierichtingen in het bso en tso binnen de studiegebieden Auto, Chemie, Grafische communicatie en media, Hout en Mechanica-elektriciteit. Kenmerkend voor de schoolvisie is het bieden van voldoende uitdagingen aan de leerlingen, ondersteund door zorg en een efficiënte begeleiding. Tijdens de doorlichting is vastgesteld dat de leerling centraal staat en met respect voor zijn/haar talenten doorgaans degelijk onderwijs krijgt. De implementatie en de gedragenheid van het pedagogisch project zijn opvallend goed. De relatie met het bedrijfsleven en andere scholen is sterk.

Het beleid streeft samen met de personeelsleden een gestructureerd open leef- en leerklimaat na, waarbij de zorg voor het welbevinden van de leerlingen een essentiële plaats inneemt in de schoolcultuur. Het ondersteunend beleidsvoerend vermogen, de taakbetrokkenheid en het engagement van het schoolteam dragen eveneens bij tot de kwaliteit van de vorming.

De directie leidt de organisatie met een overtuigende ontwikkelingsdynamiek om vernieuwing te introduceren. Ze ontwikkelt op een pragmatische manier een personeelsbeleid met oog voor het pedagogisch comfort en voor een transparante en brede participatie. Hoewel de schooldirectie ernstige inspanningen levert om de interne kwaliteitszorg te verbeteren, is de bewaking van de doeltreffendheid onvoldoende structureel ingebed en mist de cyclische kwaliteitszorg enige continuïteit. De deskundigheidsbevordering is ook onvoldoende gebaseerd op de reële behoeften.

Uit het onderzoek naar de onderwijsdoelen blijkt dat de kwaliteit van de leerplanrealisatie verschillend is. De leerplanrealisatie voldoet voor de vakken techniek in het eerste leerjaar van de eerste graad B-stroom en Frans in de tweede graad tso. Volgende structuuronderdelen binnen de specifieke vorming kregen eveneens een 'voldoet': tweede graad Hout, tweede graad Elektrotechnieken, derde graad Elektromechanica en derde graad Mechanische vormgevingstechnieken. Hoewel de doelgerichtheid en de doeltreffendheid nog wat bijsturing vragen, worden ook de vakoverschrijdende eindtermen met voldoende diepgang nagestreefd.

De eindtermen en de leerplandoelstellingen van de vakken Nederlands in de A-stroom en project algemene vakken in de drie leerjaren van de derde graad bso worden echter onvoldoende bereikt. De tekorten voor Nederlands hebben vooral te maken met een te weinig gerichte communicatieve aanpak in het aanbod en de evaluatie. Project algemene vakken is onvoldoende gericht op het verwerven van functionele vaardigheden en op het ontwikkelen van de zelfredzaamheid bij de leerlingen. Het structuuronderdeel derde graad Houtbewerking kreeg eveneens een 'voldoet niet'. Hiervan waren het niet realiseren van essentiële leerplandoelstellingen en de niet-geïntegreerde projectmatige aanpak de oorzaak. Deze conclusies gaven aanleiding tot een beperkt gunstig advies.

De materiële uitrusting voldoet voor de meeste vakken en studierichtingen, uitgezonderd voor enkele algemene vakken. Om meer diepgang in de leerplanrealisatie te bereiken, kan de aansturing van de vakgroepwerking efficiënter. Het uitbreiden van het nascholingsplan is eveneens voor de vakinhoudelijke aspecten een aandachtspunt.

De leerbegeleiding is op schoolniveau zeer kwalitatief en doelgericht uitgewerkt. De school voorziet in voldoende kwaliteitsvolle ondersteuning. Nochtans is de implementatie van de leerbegeleiding op enkele vlakken voor verbetering vatbaar. Zo heeft de school recent de procedures rond de remediëring bijgesteld en de uitvoering van het talenbeleid mist voorlopig nog haar doel. Het beleid engageert zich om de begeleiding verder te ontwikkelen zodat de oriëntering met nog meer diepgang kan gebeuren. In de lespraktijk is de leerbegeleiding doorgaans goed, maar er bestaan nog duidelijke verschillen tussen leraren en vakken.

Het kwaliteitsonderzoek heeft aangetoond dat er groeikansen zijn om de evaluatiepraktijk te optimaliseren. De afstemming van de evaluatiepraktijk op de leerplandoelstellingen is bij enkele structuuronderdelen en vakken voor verbetering vatbaar. De doelgerichtheid en de doeltreffendheid vergen bijsturing. Niet alle vakgroepen slagen erin om een valide en transparante evaluatiepraktijk te verwezenlijken. De nood aan ondersteuning en sturing is nog groot.

De beheersing van de risico's voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne kent al enige continuïteit, maar bevat nog enkele hiaten. De opvolging van de controle van de toestellen, installaties en arbeidsmiddelen kan beter. De collectieve beschermingsmiddelen van een aantal machines ontbreken of zijn aan vervanging toe. Het aankoop- en indienststellingbeleid blijft een werkpunt. De verouderde buiteninfrastructuur is dringend aan verfraaiing toe. Ondanks de inspanningen van de directie en de meeste personeelsleden om een nette en veilige school voor de leerlingen te creëren, is de attitude van een aantal personeelsleden tegenover het veiligheidsbeleid nog ontoereikend.

De inspectie besluit de doorlichting met een gunstig advies beperkt in de tijd op grond van de tekorten in de leerplanrealisatie van enkele vakken en de tekorten voor de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. Wegens het degelijk beleidsvoerend vermogen van de directie, is het doorlichtingsteam van oordeel dat de schoolleiding de lacunes zelf kan wegwerken.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande structuuronderdelen en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus

	Basisvorming	Specifiek gedeelte
VOET	x	
Graad 1 A	Nederlands	
Graad 1 B	techniek	
Graad 1 Grafische communicatie en media	Nederlands	
Graad 1 Industriële wetenschappen	Nederlands	
Graad 1 Mechanica-elektriciteit	Nederlands	
Graad 2 BSO Hout		hout
Graad 2 TSO Grafische media	Frans	
Graad 2 TSO Elektromechanica	Frans	
Graad 2 TSO Elektrotechnieken	Frans	elektriciteit
Graad 2 TSO Industriële wetenschappen	Frans	
Graad 2 TSO Mechanische technieken	Frans	

Graad 3 BSO Auto	project algemene vakken	
Graad 3 BSO Auto-elektriciteit	project algemene vakken	
Graad 3 BSO Drukken en afwerken	project algemene vakken	
Graad 3 BSO Meerkleurendruk- drukwerkveredeling	project algemene vakken	
Graad 3 BSO Houtbewerking	project algemene vakken	hout
Graad 3 BSO Interieurinrichting	project algemene vakken	
Graad 3 BSO Fotolassen	project algemene vakken	
Graad 3 BSO Lassen- constructie	project algemene vakken	
Graad 3 TSO Elektromechanica		elektromechanica/mechanica/elektriciteit/elektronica
Graad 3 TSO Mechanische vormgevingstechnieken		mechanica/elektromechanica

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Onderwijs - Begeleiding

Leerbegeleiding

Onderwijs - Evaluatie

Evaluatiepraktijk

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde structuuronderdelen het volgende op.

3.1.1.1 Nederlands in de eerste graad in de A-stroom (leerplan D/2010/7841/016)

Voldoet niet

Het onderwijsaanbod is onvoldoende afgestemd op de leerplanvereisten, die communicatief taalgebruik vooropstellen. De evaluatiepraktijk is te sterk gericht op de component taalbeschouwing. De leerbegeleiding ondersteunt het onderwijsleerproces.

Onderwijsaanbod	De leraren focussen zich in het onderwijsaanbod te eenzijdig op de component taalbeschouwing. De structuur van het leerwerkboek vormt de leidraad. De vakgroep richt zich hierbij voor de keuze van het aanbod onvoldoende op de leerplandoelstellingen.
<i>Volledigheid</i>	
<i>Evenwicht</i>	
<i>Beheersingsniveau</i>	
<i>Samenhang</i>	

De leraren gebruiken meestal teksten als vertrekbasis voor de behandeling en het inoefenen van leerinhouden uit de component taalbeschouwing en voor het aanbrengen van de strategieën. Ze maken daarna echter te weinig gebruik van de mogelijkheden om de leerlingen de ingeoefende taalbeschouwing en strategieën te laten inzetten in vaardigheidsoefeningen in authentieke en betekenisvolle contexten op het vereiste beheersingsniveau. De vakgroep biedt op deze manier onvoldoende uitdagingen aan de leerlingen om zich te bekwamen in de taaltaken op het structurerende en het beoordelende verwerkingsniveau. Ze stelt de taalbeschouwing te veel als doel voorop en schakelt ze onvoldoende in als ondersteunende component voor de verschillende taalvaardigheidsdoelstellingen.

De taalbeschouwing neemt een zeer groot deel van de beschikbare onderwijstijd in beslag. De leraren bieden de leerinhouden vooral op inductieve wijze aan en brengen de leerlingen zo gestructureerde inzichten bij over het taalgebruik en het taalsysteem. Schooltaalwoorden en spellingattitude krijgen hierbij extra aandacht. Het taalbeschouwelijke begrippenapparaat krijgt ook een belangrijke plaats toebedeeld.

De leraren geven de leerlingen kansen om de receptieve en productieve vaardigheden tijdens het onderwijsleerproces te oefenen, met een vrij sterke klemtoon op de leesvaardigheid. Dit gebeurt dikwijls geïntegreerd, maar nog onvoldoende op het vereiste beheersingsniveau, in het bijzonder wat het structurerende en het beoordelende verwerkingsniveau betreft. De leraren besteden bijzondere aandacht aan het inoefenen van de verschillende luister- en leesstrategieën. Dit doen ze via een vrij gevarieerd tekstaanbod in betekenisvolle en veelal authentieke contexten.

De vakgroep neemt initiatieven rond het genietend lezen ('aanzet tot literaire competentie'). Zo stimuleert ze de leerlingen om naar de bibliotheek te gaan en heeft ze recentelijk een budget gekregen voor de inrichting van een leeshoek. Ze volgt echter minder op of de leerlingen de beschikbare teksten effectief gelezen hebben. Ze koppelt slechts in beperkte mate vaardigheidsoopdrachten aan deze component.

De leraren hebben oog voor de verschillende vakgebonden attitudes. Zo stimuleren ze de leerlingen om Algemeen Nederlands te spreken, te reflecteren over de aangeboden en geproduceerde teksten en de nodige taalzorg aan de dag te leggen. Het consequent gebruik van het Algemeen Nederlands door de leraren levert hieraan een goede bijdrage. De (inter)culturele gerichtheid krijgt minder aandacht. De reflectie over het eigen taalgebruik vertrekt sterk vanuit de leraar en gebeurt minder op eigen initiatief van de leerling. De leerlingen ontwikkelen zo in mindere mate de attitude om over hun eigen of andermans taalgebruik na te denken en hun taalverwerving als een positief leerproces te zien waarin zij kunnen groeien.

Evaluatiepraktijk

Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De evaluatiepraktijk is te sterk gericht op de component taalbeschouwing en strookt hierdoor onvoldoende met de leerplanvisie en -doelstellingen. Bijgevolg heeft de vakgroep te weinig zicht op het bereiken van de diverse doelstellingen uit het leerplan. Het beheersingsniveau sluit nauw aan bij dat uit het onderwijsaanbod.

Het overheersende karakter van de taalbeschouwingscomponent uit zich in de puntenverdeling en in de frequentie, zowel in het dagelijkse werk als in de examens. Luisteren en spreken worden in verhouding tot de andere vaardigheden en componenten zeer weinig geëvalueerd. Soms evalueert de vakgroep deze mondelinge vaardigheden zelfs helemaal niet in het dagelijkse werk. De leesvaardigheid krijgt het grootste aandeel toegekend binnen de vaardigheidsevaluatie. De vakgroep bevraagt soms letterlijk taalbeschouwingsregels en gebruikt af en toe vraagstellingen zonder (betekenisvolle) context.

Qua vakattitudes besteedt de vakgroep aandacht aan taalzorg. Zo heeft ze afspraken gemaakt over de evaluatie van spellingfouten van hoofdletters en leestekens aan het einde van de zin.

De huidige evaluatiepraktijk besteedt nog te weinig aandacht aan het procesmatige karakter, wat een belemmering vormt om de vorderingen van de leerlingen in kaart te brengen. Co- en peerevaluatie krijgen een bescheiden plaats toebedeeld, de traditionele testmethodiek overheerst. Bij sommige leraren zijn er vormen van zelfevaluatievragen terug te vinden op de testen en in mindere mate op de examens. Het actief gebruik hiervan als instrument om de leerlingen meer inzicht te geven in hun leerproces hangt af van de betrokken leraar.

De vakgroep hanteert over het algemeen een verzorgde en heldere vraagstelling. Af en toe bevatten de vragen te weinig handvatten voor de leerlingen om gericht te kunnen antwoorden.

De vakgroep heeft geen vaste afspraken over de puntenverdeling binnen de examens. Ze zorgt meestal voor een duidelijke weergave van de puntenverdeling op de verschillende onderdelen van testen en examens. Voor sommige opdrachten zijn de beoordelingscriteria echter onvoldoende transparant. De leraren gebruiken scorewijzers voor de evaluatie van de productieve vaardigheden, die ze op voorhand aan de leerlingen meedelen. Het gebruik, de opbouw en de diepgang ervan verschillen per leraar, wat een belemmering vormt voor de transparantie. De vakgroep wil op dit vlak meer uniformiteit creëren.

Leerbegeleiding

*Preventief
Curatief*

Bij de aanvang van het schooljaar brengt de school de talige situatie van de leerlingen in kaart met een genormeerde toets. Op basis van deze beginsituatieanalyse krijgen de leerlingen leesvaardigheidsoefeningen op hun persoonlijk niveau. In de tweede helft van het schooljaar leggen de leerlingen de genormeerde toets opnieuw af om hun vorderingen in kaart te brengen. De verzamelde gegevens stromen niet systematisch door naar de andere vakken en kennen geen vervolgtraject in het tweede leerjaar van de eerste graad.

Op preventief vlak scheppen de leraren een aanmoedigend, veilig en respectvol klasklimaat, waarin ze hun leerlingen aanzetten tot taalreflectie en het gebruik van het Algemeen Nederlands. Ze geven aan dat het een permanente uitdaging vormt om de leerlingen te motiveren, omdat ze weinig interesse vertonen voor het vak. Ze vangen dit onder andere op door het aanbieden van authentieke leerinhouden die aansluiten bij de leefwereld van de jongeren.

De leerlingen beschikken over studietips. De vakgroep biedt leerstofoverzichten aan voor de examens. Deze zijn sterk gericht op de component taalbeschouwing; taaltaken komen minder aan bod. Per hoofdstuk uit het leerwerkboek stellen de leraren bladen ter beschikking met de uitgeschreven doelstellingen over het 'kennen' en 'kunnen'. Bij sommige leraren gebruiken de leerlingen deze documenten als doeltreffende ondersteuning voor het onderwijsleerproces. 'Leren leren' krijgt ook op andere manieren aandacht tijdens de lessen, bijvoorbeeld via het gebruik van stappenplannen en van de OVUR-methode (oriënteren, voorbereiden, uitvoeren, reflecteren). De extra ondersteunende leermiddelen uit het leerwerkboek, zoals een zelfinschattingstest aan het einde van elk hoofdstuk, kennen daarentegen maar een partieel gebruik, waardoor extra mogelijkheden tot 'leren leren' nog onbenut blijven. De vakgroep controleert in beperkte mate de leerlingennotities en legt de verantwoordelijkheid hiervoor bij de leerlingen via het gebruik van correctiesleutels op het elektronisch leerplatform. De leerlingennotities geven een veeleer slordige indruk.

De leraren hebben aandacht voor de aspecten van de brede basiszorg en de verhoogde zorg. Dit doen ze via diverse ondersteunende maatregelen. Differentiatie krijgt hierin ook zijn plaats, maar de vakgroep zit hier nog in een ontwikkelingstraject. Activerende werkvormen zijn in beperkte mate aanwezig, traditionele werkvormen overheersen.

Op curatief vlak geven minder goede resultaten aanleiding tot remediëring, dit op initiatief van de vakleraar en/of op vraag van de klassenraad. De leraren geven tijdens de gesprekken aan dat ze de genomen remediëringsinitiatieven consequent in het elektronische leerlingvolgsysteem inbrengen, maar er zijn hier slechts beperkte sporen van terug te vinden. Hierdoor verloopt de communicatie aan de ouders hierover minder transparant. In de onderzochte leerlingennotities zijn extra remediëringsoefeningen in heel beperkte mate aanwezig. De rapportcommentaren zijn meestal algemeen van aard en minder gericht op de vaardigheden en de individuele leerlingennoden.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De uitrusting voldoet grotendeels aan de vereisten van het leerplan. De lokalen beschikken over een computer, een beamer en een internetverbinding. Er treden echter op geregelde basis technische defecten op. Een van de gebruikte lokalen beschikt niet over de bovenvermelde minimale materiële vereisten.

De leerlingen beschikken over woordenboeken in een aantal lokalen. Het wisselende gebruik van de lokalen en de afstand tussen de gebouwen vormen een belemmerende factor voor de inzet van deze naslagwerken. De vakgroep heeft een budget ontvangen voor de uitbouw van een leeshoek.

Voor het inoefenen van de ICT-vaardigheden (Informatie- en Communicatietechnologie) staan er enkele computerlokalen en een pakket tablets ter beschikking. De leraren geven aan dat deze tablets gemakkelijk inzetbaar zijn. Het gebruik van ICT is over het algemeen minder ingeburgerd tijdens de lessen en heeft vooral betrekking op ICT-materiaal uit het leerwerkboek. De vakgroep wendt het elektronische leerplatform onder andere aan in het kader van de leerbegeleiding. Ze reikt bijvoorbeeld correctiesleutels en remediëringsoefeningen aan.

Deskundigheidsbevordering
Overleg
Vorming

De vakgroepwerking kent sinds vorig schooljaar een nieuw elan en beschikt over een eigen budget- en aankoopplanning. De leraren ervaren het nieuwe voorzitterschap en de ondersteuning vanuit de 'coördinator vakoverleg' als positief. De vakgroep heeft verschillende formele en informele bijeenkomsten en behandelt organisatorische en pedagogisch-didactische onderwerpen. Ze schrijft de resultaten van de formele bijeenkomsten neer in een vast te hanteren sjabloon.

De leraren hebben inzicht in de leerplandoelstellingen, maar er is nog nood aan een grondige leerplanstudie, wat zich manifesteert in het onderwijsaanbod en de evaluatiepraktijk. De vakgroep maakt gezamenlijke afspraken over het aanbod van de leerinhouden via een graadplan, maar ze laat hier nog kansen onbenut om een gedegen leerplanrealisatie te bewerkstelligen.

Professionaliseringsinitiatieven gebeuren aanbod- en vraaggestuurd en dit zowel intern als extern. Het aantal gevolgde nascholingen blijft veeleer beperkt. De leraren beschikken over complementaire expertise, maar delen deze nog onvoldoende.

Het schoolbeleid spoort de vakgroep aan om op basis van de principes van kwaliteitszorg te werk te gaan. De vakgroep formuleert in dit opzicht 'smart'-doelstellingen (specifiek, meetbaar, aanvaardbaar, resultaatgericht en tijdsgebonden) voor een aantal vaste thema's. De vakgroep evalueert die doelstellingen en stuurt ze bij. Dit kwaliteitsgericht denken is nog volop in ontwikkeling.

De vakgroep voert nog geen systematische analyses uit van de eigen onderwijsleer- en evaluatiepraktijk om haar eigen werking bij te sturen. Ze zet enkele voorzichtige stappen zoals het onderzoeken van de kwaliteit van de testen en examens met checklists.

3.1.1.2 Techniek in het eerste leerjaar B (leerplan D/2010/7841/020)

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden in voldoende mate aangeboden en gerealiseerd. De evaluatie is voldoende afgestemd op de leerplandoelstellingen. De infrastructuur en de minimale materiële vereisten voldoen om de leerplandoelstellingen te realiseren.

Onderwijsaanbod	De school biedt in de acht wekelijkse lestijden techniek de verkenninggebieden
<i>Volledigheid</i>	hout, metaal, elektriciteit, schilder- en grafische technieken, informatie- en
<i>Evenwicht</i>	communicatietechnologie, kunststoffen en voeding aan. Deze keuze is in
<i>Beheersingsniveau</i>	hoofdzakelijk afgestemd op het studietoerbod in de bovenbouw van de school. Het
<i>Samenhang</i>	verkenninggebied informatie- en communicatietechnologie is in grote mate
	geïntegreerd in de uitgewerkte projecten.

De leerplan- en de ontwikkelingsdoelen worden voldoende aangereikt via een vijftal grote projecten en in voldoende mate nagestreefd. De projecten worden verder onderverdeeld in kleinere deelprojecten en realisaties die gekozen zijn in functie van de mogelijkheden van de leerlingen. Afhankelijk van het verkenninggebied varieert de diepgang. De keuze van de realisaties maakt duidelijk dat er veel tijd gaat naar oefeningen uit de verkenninggebieden hout en metaal. Uit het onderzoek blijkt verder dat de verkenninggebieden kunststoffen en voeding beperkter worden aangeboden. Voor het verkenninggebied schilder- en grafische technieken wordt ook samengewerkt met de leraren van het vak plastische opvoeding.

De meeste projecten sluiten aan bij de leefwereld van de leerlingen en gaan uit van een concrete probleemstelling. De vier kerncomponenten van techniek komen aan bod. De beheersingsniveaus 'begrijpen', 'duiden' en 'hanteren' zijn voldoende opgenomen in het geheel van de projecten.

Het duidelijk maken in welke beroepen en sectoren de uitgevoerde technieken aangewend worden, is nog niet voldoende geconcretiseerd.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De school beschikt, uitgezonderd voor het verkenningsgebied voeding, over meerdere grote, leervriendelijke en zeer goed uitgeruste technieklokalen. Er zijn voldoende gereedschappen en machines aanwezig om de leerplanrealisatie te bevorderen en de lessen aanschouwelijk te onderbouwen. Voor het verkenningsgebied voeding beschikt de school momenteel niet over de nodige uitrusting. Vanaf januari kan de school echter beschikken over een goed uitgeruste didactische keuken, waar de praktische realisaties met betrekking tot de leerinhoud voeding kunnen uitgevoerd worden. Daarnaast kunnen de leraren indien nodig ook gebruik maken van de aanwezige uitrusting voor de opleidingen in de tweede en derde graad.

In de techniekklassen zijn de collectieve beschermingsmiddelen aan de machines aanwezig en de veiligheidsinstructiekaarten ter beschikking. De persoonlijke beschermingsmiddelen zijn voorhanden. Wegens de recente verhuizing zijn een aantal machines nog niet voldoende verankerd.

Om ICT te integreren in het leerproces beschikken de leraren over voldoende computers en tablets.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De school opteert voor het vak techniek hoofdzakelijk voor permanente evaluatie, die voldoende afgestemd is op het curriculum en gericht is op het leerplan. De leraren nemen daarnaast een klein aantal toetsen af. De verhouding tussen de evaluatie van 'hanteren' en van 'duiden en begrijpen' is relevant.

Voor de evaluatie van de projecten gebruiken de leraren zowel product- als procesevaluatie. Ze evalueren echter vooral het eindproduct en in mindere mate de wijze waarop de verschillende stappen van het technisch proces worden doorlopen.

Voor de praktische realisaties zijn de evaluatiecriteria duidelijk opgenomen en vooraf gekend bij de leerlingen. Zelfevaluatie wordt gestimuleerd, maar nog onvoldoende ingezet om het leerproces te sturen. Remediërende commentaren komen zelden voor op de evaluatiedocumenten.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

Het sterk geëngageerde lerarenteam doet veel inspanningen om de leerlingen te motiveren en om onderwijs te brengen dat aansluit bij hun leefwereld. Ze schatten de mogelijkheden van hun leerlingenpubliek goed in. In de lessen heerst een aangenaam leefklimaat. Er zijn nog groeikansen om creativiteit, innovatie en uitdaging sterker te implementeren, waardoor de aantrekkingskracht en het verrassingsselement bij sommige projecten kan verhogen.

De leraren gebruiken zelf ontwikkeld en kwaliteitsvol cursusmateriaal voor de invulling van de projecten. De projectbundels zijn gelijkvormig opgesteld wat de herkenbaarheid voor de leerlingen verhoogt. De aangewende taal is soms te moeilijk voor het doelpubliek. Het aanleren van praktische vaardigheden is ondersteund door degelijk uitgewerkte stappenplannen (info- en doekaarten). Daarbij is er bijkomende visuele ondersteuning met demofilmmpjes, waarin de leraar de aan te leren techniek en technische handeling uitvoert.

De remediëring bestaat hoofdzakelijk uit het onmiddellijk bijsturen van de leerlingen tijdens de lessen, met als doel een positieve succeservaring. Als extra uitdaging mogen sterke leerlingen de uitvoering aanpassen of een eigen project uitvoeren.

Het cursusmateriaal is enkel nog elektronisch ter beschikking voor en raadpleegbaar door de leerlingen via pc's en tablets. Hierdoor worden enerzijds de ICT-vaardigheden van de leerlingen bijkomend gestimuleerd, anderzijds worden voor de leerlingen hierdoor de verschillende stappen in het technisch proces minder herkenbaar. De zorg voor een correct taalgebruik en het voeren van een talenbeleid zijn impliciet aanwezig.

Onderwijsorganisatie
Samenstelling klasgroepen

De school biedt de lestijden in blok aan, wat functioneel is voor het realiseren van de leerplandoelstellingen. Ook de klasgrootte voldoet om functioneel aan de onderwijsdoelstellingen te kunnen werken.

Deskundigheidsbevordering
Vorming
Beginsituatieanalyse
Overleg

Formele en informele overlegmomenten hebben geleid tot het ordenen en het verdelen van de leerplandoelstellingen binnen de aangewende projecten.

De leraren volgen voldoende vakgerichte nascholing. De vakgroep beschikt over voldoende reflecterend vermogen om de hierboven beschreven werkpunten, in het bijzonder de evaluatie, zelfstandig aan te pakken.

3.1.1.3 Frans in tso tweede graad (leerplan D/2012/7841/057)

Voldoet

Het onderwijsaanbod is vrij volledig en overwegend evenwichtig samengesteld. De evaluatiepraktijk is voldoende representatief voor de leerplandoelstellingen.

Onderwijsaanbod
Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

Het onderwijsaanbod is vrij volledig en vrij evenwichtig samengesteld op basis van de leerplandoelstellingen. De vakgroep is zich bewust van het primair belang van de taalvaardigheden in het onderwijsaanbod. De leraren leveren inspanningen om de ontwikkeling van de taalvaardigheden te bevorderen. Het gebruik van hetzelfde leerwerkboek resulteert in een gelijkgerichte aanpak binnen de vakgroep. Toch zijn er individuele verschillen in de behandeling van de leerstofonderdelen. Sommige leraren zijn geneigd de ondersteunende grammatica en de woordenschat te sterk buiten functionele contexten aan te reiken. De integratie van de taalbeschouwing en de taalvaardigheden komt hierdoor onvoldoende tot zijn recht. Het ontbreekt soms aan de nodige deskundigheid om als basis taalgerichte en communicatieve werkvormen te hanteren en zodoende het receptieve en het productieve taalvaardigheidsonderwijs centraal te stellen.

Onder meer hierdoor is dit verslag over het onderwijsaanbod genuanceerd: het voldoet globaal, maar de vakgroep kan nog vorderingen maken rond een aantal doelstellingen.

Voor de luistervaardigheid krijgen de leerlingen tijdens de les voldoende oefenkansen omdat de leraren het Frans als doeltaal gebruiken. De verbinding met de leerplandoelstellingen voor de luistervaardigheid komt echter niet voldoende tot uiting. Het ontbreekt aan een doelgerichte aanpak voor het versterken van de kijk- en luistervaardigheid. De leerplandoelstellingen voor spreken en gesprekken voeren komen, afhankelijk van leraar en leerjaar, te weinig aan bod. De leesvaardigheid krijgt voldoende aandacht. De schrijfvaardigheid is vaak verengd tot reproductie en overstijgt hiermee te zelden het kopiërende of het beschrijvende niveau. Enkele pogingen tot de verruiming ervan tot taaltaken waren vorig schooljaar niet erg succesvol, omdat niet voldoende oefenkansen aan voorafgingen. De aandacht voor het aanbieden van voldoende gevarieerde tekstsoorten is vrij beperkt. De leraren hechten belang aan de vakgebonden attitudes, maar de verbinding ervan met de uitvoering van taaltaken is te bescheiden. In klasverband werken de leerlingen aan leerstrategieën en taalverwervingsstrategieën, maar deze zijn te sterk gericht op taalbeschouwelijke elementen.

Er zijn afspraken binnen de vakgroep voor de geleidelijke opbouw van communicatief taalgebruik vanuit de eerste graad. Deze afspraken missen soms een concrete invulling. De leerlingen zijn hierdoor niet voldoende vertrouwd met taalactiverende werkvormen. Horizontale en verticale afspraken en leerlijnen zijn niet nadrukkelijk genoeg aanwezig. Inhoudelijk is het aanbod binnen de verschillende studierichtingen weinig gedifferentieerd. Zelfs binnen de studierichting Industriële Wetenschappen met één lestijd meer (drie lestijden) ten opzichte van de andere studierichtingen is er weinig sprake van een aanbod en een evaluatie op maat.

Evaluatiepraktijk

Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

Op schoolniveau liggen de afspraken over de puntenverhouding tussen het dagelijks werk en de examens vast. Op vakniveau zijn de afspraken over de verhouding tussen de taalvaardigheden en de taalbeschouwelijke elementen en tussen de taalvaardigheden onderling onvoldoende uitgesproken. De leraren bieden bij de examens een overzicht van de puntenverdeling voor de diverse onderdelen aan, waaruit overwegend de nodige aandacht voor de taalvaardigheden blijkt. Het overzicht van de evaluatiegegevens voor het dagelijks werk biedt een meer verscheiden beeld. Niet alle leraren evalueren in de loop van het schooljaar voldoende de taalvaardigheden. Het proces van de taalverwerving en de groei in de vaardigheden krijgen zo niet de nodige aandacht.

De leraren evalueren de kennis van grammatica en woordenschat vaak nog in gesloten opdrachten. De overdracht naar functionele en communicatieve situaties is vrij beperkt. Hierdoor worden de leerplandoelstellingen niet steeds voldoende evenwichtig geëvalueerd. De vakgroep heeft een leerplangerichte evaluatie niet voldoende overlegd. Nochtans zijn binnen de vakgroep een aantal goede voorbeelden beschikbaar, waardoor de uitwisseling van goede praktijken tot een beter evaluatietraject kan leiden.

De evaluatie is overwegend transparant. Leerlingen zijn geïnformeerd over wat ze moeten kennen en kunnen. De puntenverdeling op alle toetsen en examens is duidelijk. De frequentie van evalueren van de verschillende taalvaardigheden is soms niet voldoende hoog om een representatief beeld van de beheersing van deze vaardigheden te verkrijgen. Bovendien zijn de evaluatiecriteria niet altijd voldoende scherp verwoord. Het is daardoor soms niet duidelijk hoe de leraren tot een betrouwbare beoordeling komen.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De materiële uitrusting voldoet. De leraren maken gebruik van de mogelijkheden tot audiovisuele ondersteuning van de lessen. In elk leslokaal is een computer met internetverbinding en een beamer aanwezig. De leerlingen maken in klasverband veeleer zelden gebruik van de ICT-voorzieningen. Hiervoor dient een ICT-lokaal te worden gereserveerd. De leerlingen krijgen hierdoor weinig kansen om kennis, lees- en luistervaardigheid te oefenen. Het gebruik van een woordenboek of een grammatica is beperkt.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

De leraren nemen de preventieve en de curatieve leerbegeleiding ter harte. Informatie over de leerlingen is vlot beschikbaar op het elektronische leerplatform van de school. De leraren besteden aandacht aan de basiszorg voor alle leerlingen en de verhoogde zorg voor leerlingen met bijzondere noden. Uit de klasbezoeken blijkt dat de leraren ondersteuning en structuur bieden in de lessen. De leerlingen kunnen in een veilige leef- en leeromgeving les volgen. De aandacht voor leerstrategieën tijdens de les en in het ondersteunend materiaal verschilt per leraar.

De leerlingen krijgen klassikale of individuele feedback na taken of toetsen. Ze leren bij hun taaltaken echter niet voldoende reflecteren over hun taalgebruik. Hier missen de leerlingen kansen om hun taalvaardigheidsverwerving te verbeteren.

De verantwoordelijkheid voor de remediëring ligt bij de individuele leraar. Over het algemeen worden de leerlingen voldoende opgevolgd. De leraren registreren de remediëringsinitiatieven en de resultaten ervan. De remediëring is echter vrij eenzijdig gericht op de kenniscomponent. De remediëring van de tekorten voor de vaardigheden is beperkt.

Deskundigheidsbevordering
Overleg
Vorming

De vakgroep heeft regelmatig formeel en informeel overleg. De schoolleiding stelt diverse documenten ter beschikking om de vakgroep kritisch te laten nadenken over de pedagogisch-didactische aanpak. De vakgroep formuleert onder meer doelstellingen rond de leerplanrealisatie, de evaluatiepraktijk en het talenbeleid. Rond een aantal items ontbreekt het echter aan diepgaand overleg om op een concrete en praktische wijze de leerplanrealisatie te bevorderen. Zowel de afspraken als de zelfevaluatie zijn vaak te vaag om bijstellingen met de nodige slagkracht uit te voeren.

De vakgroep formuleert de nood aan gerichte nascholingen rond de opzet van taaltaken. Ze probeert hiervoor via contacten met de begeleidingsdienst en nascholingscentra een antwoord te vinden. Daarnaast is ook intern heel wat deskundigheid voorhanden. De vakgroep slaagt er echter nog niet voldoende in om inzichten breed te delen en zo een gemeenschappelijk referentiekader op te bouwen dat aansluit bij de visie op het onderwijs van moderne vreemde talen. Een interne samenwerking over de vakgroepen talen heen biedt hiertoe eveneens kansen.

3.1.1.4 Specifiek gedeelte in bso tweede graad in de studierichting Hout (leerplannen D/2006/0279/054 en D/2016/13.758/002)

Voldoet

De leerlingen bereiken de leerplandoelstellingen in voldoende mate. De school beschikt over voldoende leermiddelen om de leerplanrealisatie te ondersteunen. Er is een goede aanzet om de validiteit van de evaluatie te verhogen.

Onderwijsaanbod
Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

Het onderwijsaanbod is vrij volledig. De praktische realisaties zijn van een behoorlijk niveau en zijn meestal haalbaar voor alle leerlingen. Ze geven duidelijk aan dat de leerlingen de meeste leerplandoelstellingen aangereikt krijgen. De doelstellingen zijn evenwichtig verspreid in de projecten of thema's en worden in voldoende mate gerealiseerd. In een aantal leerstofdelen streven de leraren diepgang na.

Het geëngageerde lerarenteam is vakdeskundig onderlegd en stemt het onderwijsaanbod af op het verwachte beheersingsniveau. De leraren bewaken doorgaans het profiel van de studierichting en stimuleren de creativiteit van de leerlingen.

De leerlingen krijgen bij de aanvang van de opleiding tal van basisvaardigheden aangeleerd. Binnen het aanbod hebben de leerlingen de mogelijkheid om de vorm en de inhoud van de oefeningen te bepalen, wat uiteraard de opdracht van de leraren niet eenvoudiger maakt. Het curriculum dat de leerlingen doorlopen, is gekozen met zorg en met bekommernis voor het bereiken van de competenties.

Doorheen de oefeningen is de verticale samenhang niet altijd logisch en gradueel opgebouwd. Het aanbod stelt het functionele aspect van de eerste projecten niet altijd voorop om de leerlingen milieubewuster te maken en zorgzaam te leren omgaan met hout. De opname van hedendaagse technologieën is niet direct zichtbaar. Het accent van de opleiding ligt hoofdzakelijk op kleine interieurelementen en meubelen. Door de afwezigheid van schrijnwerkoefeningen komt het duurzaam wonen en bouwen te oppervlakkig tot uiting en maken de leerlingen te weinig kennis met andere facetten van de houtbewerking.

Hoewel de leerlingen zinvolle projecten realiseren, is de implementatie van het geïntegreerd werken nog onvoldoende. Dit fundamentele uitgangspunt van het leerplan is noch in de ontwikkelde projectenbundels noch tijdens de uitvoering van de praktische oefeningen tot uiting gekomen. De wisselwerking tussen tekenvaardigheden, de theoretisch-technische inhouden en de praktische competenties gebeurt niet altijd even expliciet. Zo zijn ook de opgenomen bewerkingsvolgorden slechts beperkt onderbouwd met tekeningen en foto's om achteraf als ondersteuning te kunnen dienen.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De school beschikt over de basisuitrusting om de leerplandoelstellingen te realiseren. Ze biedt enig perspectief om sommige gereedschappen en machines te vernieuwen. De machinezalen bevatten de standaard conventionele machines en een CNC-machine (Computer Numerical Control). De veiligheid is bij enkele machines niet optimaal. De loop- en/of werkzones zijn niet aangeduid. In de machinezalen staan materialen opgesteld die niet onmiddellijk beschikbaar moeten zijn voor de productie, maar die wel de risico's verhogen. Sommige leerlingen dragen niet consequent de persoonlijke beschermingsmiddelen. Niet alle veiligheidsinstructiekaarten bevatten de essentiële informatie en ze maken geen deel uit van het cursusmateriaal.

De vaklokalen beschikken over multimedia, maar de inrichting is sober en aan een update toe. Het didactisch materiaal is meestal verouderd en illustreert amper vernieuwende technologieën om de lessen te onderbouwen. Er zijn mogelijkheden om diverse ICT-vaardigheden aan te leren.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

Voor de evaluatie van de specifieke vorming opteert de school voor permanente evaluatie en voor het vak technologie berust de evaluatie op het dagelijks werk en op de examens.

De afstemming met de leerplandoelstellingen is verschillend per leraar en veelal onvoldoende concreet. De leerplandoelstellingen zijn niet altijd het uitgangspunt bij bevestigingen en hypothekeken aldus de validiteit van de evaluatie. De evaluatiepraktijk is nauwelijks gebaseerd op meetbare criteria om het geheel transparant te maken. Vanaf dit schooljaar is een nieuw instrument in ontwikkeling om hieraan tegemoet te komen.

Uit de gesprekken blijkt dat de meeste leraren over hun eigen onderwijspraktijk reflecteren. De introductie van zelfevaluatie door de leerlingen is positief.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

De diversiteit in de oefeningen en de afwisseling in de toegepaste werkvormen dragen bij tot het creëren van een aangenaam leef- en leerklimaat. De leerlingen zijn actief betrokken bij het onderwijsleerproces en krijgen tijdens de praktijkmomenten in de mate van het mogelijke sterke individuele begeleiding, zodat ze bijna continu en vrijwel onmiddellijk kunnen rekenen op remediëring. De leraren zetten bij talrijke lessen zoekstrategieën in. Ze streven eveneens naar het bijbrengen van de gepaste arbeidsattitudes. Het geven van mondelinge feedback is leraarafhankelijk.

Het meeste cursusmateriaal en de projectbundels bevatten losse vaktechnische elementen en zijn onvoldoende opgebouwd volgens het concept van het geïntegreerd werken. Doorgaans zijn de cursusdelen goed afgestemd op het ontwikkelingsniveau van de leerlingen.

De vaklokalen, de montageruimten en de machinezalen zijn gescheiden om het lescomfort te verhogen. Deze leeromgevingen zijn weinig stimulerend en hebben geen positieve effecten op de leerprestaties van de leerlingen. Het voorzien in actueel didactisch materiaal is een werkpunt. Daarnaast zijn er wel mogelijkheden met multimedia en ICT om de lessen aanschouwelijk te onderbouwen.

Deskundigheidsbevordering
Overleg
Vorming

De vakgroep profileert zich als een dynamisch team. De leraren en de coördinator vakoverleg komen regelmatig samen om zowel praktisch-technische als pedagogisch-didactische thema's te bespreken. De informele gesprekken nemen een belangrijk deel in van de overlegcultuur.

Er is een tendens om de onderwijskundige processen te verbeteren. Uit de gesprekken blijkt dat de vakgroep over haar eigen onderwijspraktijk reflecteert, maar dit gebeurt voorlopig nog weinig doeltreffend. De vakgroep is nog zoekende om het geïntegreerd projectmatig werken beter vorm te geven. De visie om de houtafdeling een vernieuwende dimensie te geven die kadert binnen ecologisch en duurzaam bouwen, is nog beperkt.

De vakverslagen zijn beknopt en doorgaans goed opgevat. Het aantal gevolgde nascholingen hangt af van de betrokken leraar en krijgt vanuit het beleid een te weinig verplicht karakter. Er is voor een aantal leraren nood aan een opleiding over CNC, CAD (Computer Aided Design) en geïntegreerd werken.

3.1.1.5 Elektriciteit in tso tweede graad in de studierichting Elektrotechnieken (leerplan D/2009/7841/002)

Voldoet

De meeste leerplandoelstellingen worden evenwichtig en met voldoende diepgang aangeboden en gerealiseerd. De school beschikt over de minimale materiële vereisten. De evaluatiepraktijk is nog niet voor alle leeronderdelen afgestemd op de leerplandoelstellingen.

Onderwijsaanbod	In het specifieke gedeelte is het vak met de administratieve benaming
<i>Volledigheid</i>	elektriciteit onderzocht. De school splitst dit vak op in een aantal deelvakken
<i>Evenwicht</i>	met de volgende interne pedagogische benamingen: elektriciteit (inclusief lab),
<i>Beheersingsniveau</i>	installatiemethode en praktijk (realisaties). Ze stemt de lesopdrachten, de
<i>Samenhang</i>	leerlingenevaluatie en de rapportering op deze vakken af.

De specifieke leerplandoelstellingen met betrekking tot elektriciteit worden in voldoende mate gerealiseerd. Nagenoeg alle leerinhouden komen aan bod en het studiepeil voldoet. Er is voldoende aandacht voor metingen en lab-toepassingen waardoor de leerlingen gestimuleerd worden om zelf bedenkingen te formuleren rond de gemeten en berekende waarden.

De leerlingen realiseren de specifieke leerplandoelstellingen met betrekking tot installatiemethode en realisaties nipt in voldoende mate. De leerinhouden komen nagenoeg allemaal aan bod, maar nog te vaak vervallen de leraren in het geven van klassieke lessen gereedschapsleer of materialenleer. Hierdoor vertrekken de lessen installatiemethode nog onvoldoende van een probleemstelling waardoor de leerdoelen met betrekking tot 'ontwerpen', 'keuzes maken' en 'duiden' te weinig gestimuleerd worden. Dit is ook af te leiden uit de evaluatie.

Voor de praktijklessen beschikken de leerlingen over duidelijke werkopdrachten, die in voldoende mate aansluiten bij het opleidingsprofiel. Het vertrekken vanuit een concreet bouwplan wordt te laat in de opleiding geïntroduceerd. De leerplandoelstellingen met betrekking tot tekenen worden in voldoende mate geïntegreerd binnen de praktische realisaties.

De algemene doelstellingen 1 tot en met 28 van het leerplan, die de school dient te integreren binnen de vakken van de opleiding, komen aan bod binnen de verschillende lessen en opdrachten, maar zijn nog onvoldoende duidelijk opgenomen als leerdoel.

De leerlingen maken in het tweede jaar een 'mini-geïntegreerde proef'. Hierbij dienen ze, vertrekkend vanuit een grondplan, een volledige elektrische installatie van een woning te ontwerpen. De plaatsing en keuze van materialen, de kostprijsberekening, de tekening, ... dienen eerst schriftelijk en daarna in een mondelinge proef verantwoord te worden. Deze opdracht is uitermate relevant voor de studierichting en veel vormingscomponenten zijn hierbij betrokken. De praktische uitvoering wordt spijtig genoeg niet gerealiseerd.

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De school beschikt over degelijk uitgeruste vaklokalen, labs en leermiddelen om het leerplan volledig en met de vereiste diepgang te realiseren. Een klein aantal van de lessen in het tweede leerjaar vindt plaats in een leslokaal dat onvoldoende is uitgerust met didactisch materiaal voor de lesondersteuning.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De school opteert voor de theoretische lesonderdelen voor de combinatie van gespreide en summatieve evaluatie. Over het algemeen is de evaluatie voldoende representatief, valide en op het vereiste beheersingsniveau. Ze vertoont evenwel een sterk divers beeld tussen de verschillende vakken en zelfs binnen dezelfde vakken verspreid over de twee leerjaren. De vraagstelling op toetsen en examens varieert van enerzijds sterk reproductieve kennisvragen naar anderzijds open vragen, waarin de leercompetenties in verband met relateren, analyseren en ontwerpen centraal staan. De evaluatie voor het theoretisch vak elektriciteit voldoet. Voor het vak installatiemethode zijn de examenvragen soms zeer sterk gericht op reproductieve kennis, waarbij de leerplandoelstellingen uit het oog worden verloren. De evaluatie van de praktijkoefeningen geeft nog geen volledig beeld van de bereikte leerplandoelstellingen voor elke leerling. Per praktische uitvoering zijn er criteria aanwezig, maar de link met de te bereiken leerplandoelstellingen is niet altijd duidelijk. Procesevaluatie is bijna niet terug te vinden. Zelfevaluatie tijdens het leerproces wordt nog onvoldoende doeltreffend gebruikt, waardoor kansen gemist worden om de leerlingen meer zelfstandig hun leerproces in handen te laten nemen. De beoordeling van de algemene doelstellingen 1 tot en met 28 van het leerplan is onvoldoende uitgewerkt. Indien al geëvalueerd, ontbreken hiervoor duidelijke en objectieve criteria.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	De leerlingen worden individueel en respectvol begeleid bij het uitvoeren van hun werkopdrachten. Ze beschikken over leerboeken en door de leraren ontwikkeld kwaliteitsvol cursusmateriaal, dat representatief is voor de leerdoelstellingen. Voor een gedeelte van de leerinhouden installatiemethode maken de leraren onvoldoende gebruik gemaakt van activerende werkvormen, waardoor ze niet alle kansen benutten om tot optimale leerwinst te komen. De theoretisch aangebrachte kennis met betrekking tot elektriciteit wordt voldoende ondersteund door lab-oefeningen met bijhorende rapportering. De remediëring bestaat hoofdzakelijk uit het onmiddellijk bijsturen van de leerlingen tijdens de lessen.

Deskundigheidsbevordering	De vakinhoudelijke deskundigheid en de inzet van de leraren voldoen. De vakgroepwerking is veeleer zwak. Formele en vooral informele overlegmomenten hebben in het verleden geleid tot het ordenen en verdelen van de leerplandoelstellingen. Op basis hiervan werden projecten en cursusmateriaal ontwikkeld. De agenda van de vakvergaderingen bestaat in hoofdzaak uit de organisatorische en materiële elementen van het onderwijsproces. Pedagogisch-didactische aspecten maken onvoldoende doeltreffend deel uit van het overleg. Zo zijn er vorig schooljaar afspraken gemaakt in verband met evaluatierichtlijnen, maar dit heeft onvoldoende geleid tot eenduidige evaluaties gericht op de leerplandoelstellingen. Ondanks de inzet van gemotiveerde leraren zijn er ook nog onvoldoende concrete afspraken betreffende het bewaken van de leerplanrealisatie en de horizontale samenhang, de gestructureerde samenwerking en het overleg met de leraren van de derde graad. Het beleid stuurt de vakgroepwerking aan, maar ze volgt het bewaken van de leerplanrealisatie nog onvoldoende doeltreffend en systematisch op.
<i>Vorming</i>	
<i>Beginsituatieanalyse</i>	
<i>Overleg</i>	

3.1.1.6 Project algemene vakken (PAV) in bso derde graad en in bso derde leerjaar derde graad (leerplannen D/2012/7841/026 en D/2014/7841/034)

Voldoet niet

Het onderwijsaanbod is niet voldoende doelmatig afgestemd op het concept van de eindtermen en op de leerplandoelstellingen. De evaluatiepraktijk is niet voldoende representatief voor de leerplandoelstellingen.

Onderwijsaanbod	Het onderwijsaanbod is niet in voldoende mate gericht op het aanleren en het verwerven van functionele vaardigheden en op het ontwikkelen van de zelfredzaamheid bij de leerlingen. In het onderwijsaanbod zitten een aantal lacunes. Diverse leerplandoelstellingen komen niet in voldoende mate of niet voldoende evenwichtig aan bod.
<i>Volledigheid</i>	
<i>Evenwicht</i>	
<i>Beheersingsniveau</i>	
<i>Samenhang</i>	

Het onderwijsaanbod is thematisch opgebouwd. De behandelde thema's en onderwerpen zijn overwegend relevant. Het cursusmateriaal bevat vrij veel tekstuele informatie. De persoonlijke inbreng van de leerlingen is vrij beperkt. De leerlingen krijgen zo te weinig kansen om de vaardigheden rond informatieverwerking en -verwerking in te oefenen. De verwerkingsfase blijft steken bij het analyserend lezen en het vervullen van opdrachten die hoofdzakelijk kennisgericht zijn. De (ICT-)mogelijkheden voor het raadplegen van informatiebronnen zijn vrij beperkt of worden onvoldoende benut. De leerlingen voeren de doelstellingen die uitgaan van het zelfstandig oplossen van problemen, het uitwerken van projecten en het functioneren in teamverband, niet uit op het verwachte verwerkingsniveau. Het werken met thema's wordt te sterk bekeken als doel op zich en minder als middel om de leerplandoelstellingen te realiseren. Enkele thema's bieden een goede basis tot een functionele benadering van de leerplandoelstellingen en tot een sterkere gerichtheid op het ontwikkelen van de eigen zelfstandigheid. Ook de ondersteunende bijdrage aan de geïntegreerde proef en aan de stages is een waardevol project.

De actualiteit en de koppeling ervan aan het perspectief van tijd en ruimte is een regelmatig terugkerend onderwerp. De kennismaking met en het verkennen van maatschappelijke structuren en organisaties zijn beperkt. De taalvaardigheden en de hieraan verbonden strategieën (luisteren, kijken, schrijven en spreken) worden niet voldoende doel- en resultaatgericht aangeboden en inge oefend. Het aanbrengen van een opbouwende leerlijn over de leerjaren heen hiervoor, is een werkpunt. De leerplandoelstellingen rond 'wetenschap en samenleving' zijn voldoende in het onderwijsleerproces opgenomen. De ontwikkeling van de rekenvaardigheid krijgt voldoende aandacht. In het derde leerjaar is de afstemming met het complementair pakket wiskunde nog niet optimaal.

De vakgroep heeft vorig schooljaar inspanningen geleverd om van een veeleer kennisgerichte onderwijspraktijk naar een meer vaardigheidsgerichte visie op PAV-onderwijs te evolueren. Als gevolg hiervan is het onderwijsaanbod bijgestuurd. De leraren trachten meer uitdagende en authentieke opdrachten aan te reiken. Het aanbod vertrekt nu sterker van de actualiteit en van het belang voor de leerlingen om binnen de maatschappij adequaat te kunnen functioneren.

Onderwijsorganisatie
Organisatie curriculum

De schoolleiding streeft sinds vorig schooljaar naar meer continuïteit in de lesopdrachten van de leraren. Hierdoor verkrijgt de vakgroep een meer solide basis voor haar organisatie en werking.

Sommige lesopdrachten per klasgroep zijn verdeeld over twee leraren, wat niet bevorderlijk is voor de samenhang van het onderwijsaanbod.

In het derde leerjaar verhindert de organisatie van een cursus eerstehulpverlener deels een voldoende leerplangerichte onderwijspraktijk en de ruimte voor de realisatie van de onderwijsdoelstellingen.

Uitrusting
*ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen*

De PAV-lokalen zijn niet voldoende didactisch uitgerust om van een krachtige leeromgeving te kunnen spreken. Een aantal aspecten van de elementaire uitrusting ontbreken of zijn niet vlot beschikbaar. De leraren hebben in de leslokalen wel de beschikking over een computer die gekoppeld is aan een projectietoestel. Zij hebben zo de mogelijkheid tot visuele en auditieve ondersteuning van de lessen. De beschikbaarheid over en het gebruik van ICT door de leerlingen is ondermaats. De leerlingen kunnen niet in voldoende mate beschikken over up-to-date multimediacomputers (één per leerling) met de noodzakelijke software en een internetverbinding, zoals het leerplan voorschrijft. In het derde leerjaar is de permanente beschikbaarheid over een aantal multimediacomputers noodzakelijk. Het verwerven en verwerken van informatie met behulp van de ICT-mogelijkheden gebeurt te zelden en mist tevens de nodige doelgerichtheid.

Evaluatiepraktijk

Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De evaluatiepraktijk is niet voldoende representatief voor de leerplandoelstellingen en niet voldoende evenwichtig verdeeld over de domeinen van deze leerplandoelstellingen. Ze is tevens niet voldoende gericht op het meten van de mate waarin de leerling de functionele vaardigheden op het vereiste beheersingsniveau heeft bereikt. Vaardigheidsgerichte aspecten zijn onvoldoende opgenomen in de evaluatiepraktijk. De meeste onderdelen van de evaluatie zijn vaak te kennisgericht. Aspecten als organisatiebekwaamheid, groepswerk, zelfredzaamheid en ICT-geletterdheid worden zelden geëvalueerd. Vaardigheden die wel aan bod komen, zijn de reken- en leesvaardigheid.

Over het algemeen zijn er te weinig evaluatiemomenten om een representatief beeld van de competenties, de aangewende strategieën en de vakgebonden attitudes te verkrijgen. De evaluatiepraktijk is daardoor onvoldoende betrouwbaar.

De evaluatie is voldoende transparant. De meeste toetsen en opdrachten zijn voorzien van een puntenverdeling. Voor een aantal opdrachten, onder meer in het kader van de geïntegreerde proef, zijn beoordelingscriteria uitgewerkt voor de mondelinge presentatie en de schrijfvaardigheid. Zowel de leerlingen als de ouders kunnen de resultaten van de evaluatiemomenten via het elektronisch platform opvolgen.

Leerbegeleiding

Preventief
Curatief

De leerlingen leren planmatig werken, maar dit gebeurt nog niet systematisch. De nodige hulpmiddelen ontbreken om de leerlingen opdrachten zelfstandig of in groep te laten uitvoeren. Opzoekmogelijkheden, naslagwerken en handleidingen zijn niet voldoende beschikbaar en inzetbaar. De opbouw van de tweede naar de derde graad in de richting van een meer zelfstandige aanpak van de opdrachten, is niet sterk uitgewerkt. Het lesmateriaal en de werkvormen zijn hier niet voldoende op gericht. De vakgroep is tevens zoekend om meer differentiatie aan te bieden op maat van de individuele leerling en zijn behoeftes.

De notities van de leerlingen zijn over het algemeen weinig verzorgd. Het cursusmateriaal is vaak onvolledig ingevuld. In de notities staan dikwijls veel taalfouten. Er is zelden aandacht voor het taalgebruik van de leerlingen. De evaluatiegegevens vormen te weinig aanleiding om de leerlingen beter te begeleiden en te remediëren. Een reflectie op en een correctie van de gemaakte taken en toetsen ontbreken meestal. De vakgroep heeft dit schooljaar de verwachtingen tegenover de leerlingen beter gecommuniceerd.

De vakgroep heeft aandacht voor een brede basiszorg voor alle leerlingen. Voor leerlingen met bijzondere noden is er verhoogde zorg. Er zijn mogelijkheden tot remediëring, maar de vakgroep heeft hiervoor geen structurele afspraken.

Deskundigheidsbevordering De samenstelling van de vakgroep was sterk wisselend de voorbije schooljaren. Sinds vorig schooljaar is er meer stabiliteit in de samenstelling van de vakgroep. *Overleg* Dit resulteert in een betere samenwerking, meer afspraken en een groeiende *Vorming* leerplangerichtheid. De vakgroep heeft meer structuur en inhoud gekregen. De leraren leveren inspanningen om de nodige pedagogische en didactische deskundigheid op te bouwen. Het schoolbeleid tracht de inhoudelijke werking van de vakgroep aan te moedigen en stelt hiervoor een aantal tools ter beschikking. De vakgroep formuleert onder meer doelstellingen rond een aantal onderwijskundige processen. Deze doelstellingen zijn echter nog te weinig geconcretiseerd.

3.1.1.7 Specifiek gedeelte in bso derde graad in de studierichting Houtbewerking (leerplan D/2012/7841/061)

Voldoet niet

De leerlingen bereiken niet alle leerplandoelstellingen in voldoende mate. Enkele machines zijn onvoldoende beveiligd. De evaluatie is nog onvoldoende valide.

Onderwijsaanbod Ondanks het vakkundig en sterk geëngageerd lerarenteam, slaagt de school er niet in om de doelstellingen volledig en grotendeels volgens de visie van het leerplan te implementeren. Het geïntegreerd projectmatig werken vormt het fundamentele uitgangspunt van het leerplan, maar komt in het onderwijsaanbod onvoldoende tot uiting. De integratie is onvoldoende herkenbaar in de zelfontwikkelde projectbundels. De samenhang en de interactie tussen de vakken praktijk, technisch tekenen en technologie zijn in tal van opdrachten niet merkbaar.

Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

Hoewel de leraren het bso-profiel van de opleiding goed bewaken, is de graduele leerlijn van de opdrachten niet altijd zichtbaar. De selectie van de opdrachten gebeurt niet altijd met evenveel zorg. De moeilijkheidsgraad van tal van projecten is niet steeds aangepast aan het ontwikkelingsniveau van de leerlingen. De leraren bewaken de overlapping binnen het curriculum te weinig. De opdrachtomschrijvingen ontbreken veelal of maken niet duidelijk welke leerplandoelstellingen de leraar beoogt. De aandacht voor hedendaagse vormgeving en innovatie is beperkt.

Het maken van een kast en een tafel is sterk opgenomen in het onderwijsaanbod, maar een stoel, dat eveneens een belangrijk onderdeel van de meubelmakerij is en interessant is om de leerinhoud ergonomie te benaderen, komt nergens voor in het volledige curriculum. De introductie van schrijnwerkoefeningen is eerder beperkt. Daktimmerwerk kent uitsluitend een theoretische invulling en komt niet voor in een praktische toepassing. Hedendaagse technologieën over duurzaam bouwen en passiefbouw kennen uitsluitend een theoretische invulling en komen niet voor in de praktische realisaties. De raamfrezenset waarover de school beschikt, is niet geschikt voor schrijnwerkconstructies voor laagenergiewoningen of passiefbouw. De doelen over CNC/CAM-technologie (Computer Aided Manufacturing) zijn voornamelijk opgenomen in het tweede leerjaar.

Afwerkingstechnieken komen niet voor in de praktijk. De leerplandoelstellingen die behoren tot de elektrische, mechanische en sanitaire begrippen, krijgen amper een praktische invulling, maar het leerplan maakt een hoofdzaak van de praktische benadering. De toekenning van extra opdrachten is niet steeds in functie van het beoogde niveau van de opleiding.

De onderwijspraktijk geeft toch al enkele gunstige perspectieven aan. De aanzet voor het invoeren van een nieuw evaluatiesjabloon om de bereikte competenties per individuele leerling aan te tonen is positief. De leerlingen leren doorheen het curriculum de basismachines zelfstandig instellen en bedienen. De leraren bewaken een gezond evenwicht tussen manueel tekenen en CAD. De kwaliteit van de constructies is goed.

Het is positief dat de geïntegreerde proeven (gip) van de leerlingen heel wat facetten van het opleidingsprofiel bevatten. Sommige gip-oefeningen, zoals het poolhouse en het bureau, zijn goed gekozen. De leraren kiezen voor een grote verscheidenheid aan oefeningen om de motivatie van de leerlingen te verhogen. Ondanks het feit dat hierdoor de werkdruk bij de leraren verhoogt, is deze keuze in het belang van de leerling genomen en dit verdient de nodige appreciatie. De leraren staan open voor externe proeven en internationale projecten. De leerlingen krijgen tijdens hun opleiding inzichtelijke oefeningen via schetsvaardigheden en perspectieftekenen aangereikt. De VCA-inhouden (Veiligheidschecklist voor Aannemers) die in het aanbod zijn opgenomen, bieden voor de leerlingen een meerwaarde.

Het stappenplan of de studiewijzer van de geïntegreerde proef zijn goed uitgewerkt. De opdracht stelt echter geen duidelijke doelen voorop. Het geïntegreerd concept komt onvoldoende voor in het gip-dossier, maar de dossiers zijn verzorgd uitgewerkt en hebben een link met diverse leerplandoelstellingen.

De school organiseert twee weken blokstage. Uit een steekproef blijkt dat de stageactiviteitenlijst niet op maat is van de individuele noden van de leerling. De school benut de stage te beperkt om leerplandoelstellingen te realiseren in het bedrijf. De organisatie van de stage en de stagedossiers zijn vrij behoorlijk.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De school beschikt over de basisuitrusting om de leerplandoelstellingen te realiseren en biedt enig perspectief om sommige gereedschappen en machines te vernieuwen. De machinezalen bevatten de standaard conventionele machines en een CNC-machine. De veiligheid is niet optimaal bij een slijpmolen, de twee paneelzaagmachines, de lintzaagmachine, een freesmachine en een vlakbank. De loop- en/of werkzones zijn niet aangeduid. In de machinezalen staan materialen opgesteld die niet onmiddellijk beschikbaar moeten zijn voor de productie, maar die wel de risico's verhogen. Sommige leerlingen dragen niet consequent de persoonlijke beschermingsmiddelen. Niet alle veiligheidsinstructiekaarten bevatten de essentiële informatie en ze maken geen deel uit van het cursusmateriaal.

De vaklokalen beschikken over multimedia, maar de inrichting is sober en aan een update toe. Het didactisch materiaal is meestal verouderd en illustreert amper vernieuwende technologieën om de lessen te onderbouwen. Er zijn mogelijkheden om diverse ICT-vaardigheden aan te leren.

Evaluatiepraktijk

Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De school opteert voor de inschaling van de praktische en de tekenvaardigheden voor permanente evaluatie. Hierbij nemen de beroepsgerichte attitudes een volume in van 10 % en de vaardigheden 90 %. De resultaten voor het vak technologie krijgen een beoordeling via het dagelijks werk en de examens. De toetsen en examens bevatten vooral traditionele kennisvragen en zijn onvoldoende aangepast aan het beheersingsniveau van het opleidingsprofiel. De leerplandoelstellingen staan bij de schriftelijke bevragingen veelal niet centraal.

De evaluatiepraktijk van de twee laatste schooljaren is onvoldoende valide. Sinds dit schooljaar is een nieuw evaluatieconcept in ontwikkeling waarin de leerplandoelstellingen centraal staan en waarin de bereikte competenties per individuele leerling zijn weergegeven. De leerlingen zijn nauw betrokken bij het invullen van dit instrument en het inschalen van hun eigen evaluatie. De stap naar het transparanter maken van de evaluatiepraktijk is zeker gezet, maar er is nog onduidelijkheid over het bepalen van efficiënte criteria en over het toekennen van wegingscijfers bij de verschillende doelstellingen. De aandacht voor het geïntegreerd vormingsconcept is voor de ontwikkeling van dit nieuwe evaluatie-instrument een werkpunt. Globaal gezien kan de aansturing van de evaluatiepraktijk door het beleid efficiënter.

De evaluatie van de geïntegreerde proef gebeurt zowel tijdens het ontwikkelingsproces als bij het afgewerkt geheel. Aangezien de gip start bij de aanvang van het schooljaar en gebeurt tijdens de lessen praktijk, zijn de toegekende scores voor de gip en voor het bereiken van de praktische doelstellingen niet duidelijk herkenbaar in het puntenrapport. De externe juryleden zijn betrokken bij de beoordeling van de gip, het aantal betrokken leraren daarentegen is beperkt. De proces- en productevaluaties van de geïntegreerde proeven gebeuren niet altijd vanuit het opleidingsprofiel of de te bereiken doelstellingen. De leraren volgen de stages van de leerlingen op en bespreken met de stagementor het verloop ervan. De evaluatie van de stage schat vooral attitudes in.

Leerbegeleiding

Preventief
Curatief

De leerlingen zijn actief betrokken bij het onderwijsleerproces en krijgen tijdens de praktijkmomenten in de mate van het mogelijke sterke individuele begeleiding, zodat ze bijna continu en vrijwel onmiddellijk kunnen rekenen op remediëring. Door de diversiteit van de opdrachten zijn de werkvormen sterk afwisselend. Ze dragen bij tot het creëren van een motiverend en aangenaam leerklimaat. De leraren stimuleren het ondernemerschap. De leraren zetten de leerlingen aan om zelfstandig werkgehele uit te voeren en ze spelen in op de noden bij alle leerlingen.

De preventieve maatregelen zijn niet volledig overtuigend. De cursusdelen zijn verzorgd uitgewerkt en bevatten zinvolle fragmenten, maar vormen nog geen geïntegreerd projectgeheel zodat de leerlingen tijdens het realiseren van hun project kunnen terugvallen op de essentiële bewerkingsvolgorde waaraan kennis, vaardigheden, inzichten en attitudes gekoppeld zijn. De meeste cursusdelen zijn goed afgestemd op het ontwikkelingsniveau van de leerlingen, maar missen uniformiteit.

De vaklokalen, de montageruimten en de machinezalen zijn gescheiden om het lescomfort te verhogen. Deze leeromgevingen zijn weinig stimulerend en hebben geen positieve effecten op de leerprestaties van de leerlingen. Er is amper hedendaags didactisch materiaal te vinden. Daarnaast zijn er wel mogelijkheden met multimedia en ICT om de lessen aanschouwelijk te onderbouwen.

Het aanleren van vakterminologie maakt deel uit van het programma. Leerlingen krijgen een aanzet om zoekopdrachten uit te voeren en om de zelfgekozen realisaties vanaf de aanvang uit te werken. De leraren stellen open vragen om de communicatie te bevorderen. Ze geven mondelinge feedback. De suggesties die de leraren tijdens de praktijklessen geven, zijn begeleidend en beïnvloeden de resultaten positief. Aandacht voor 'leren leren' kwam tijdens de doorlichting niet expliciet tot uiting. Het vak project algemene vorming reikt taaltips aan.

Deskundigheidsbevordering

*Overleg
Vorming*

De vakgroep profileert zich als een dynamisch team. De leraren en de coördinator vakoverleg komen regelmatig samen om zowel praktisch-technische als pedagogisch-didactische thema's te bespreken. De informele gesprekken nemen een belangrijk deel in van de overlegcultuur.

Er is een tendens om de onderwijskundige processen te verbeteren. Uit de gesprekken blijkt dat de vakgroep over haar eigen onderwijspraktijk reflecteert, maar dit gebeurt voorlopig nog weinig doeltreffend. De vakgroep is nog zoekende om het geïntegreerd projectmatig werken beter vorm te geven. De visie om de houtafdeling een vernieuwende dimensie te geven die kadert binnen ecologisch en duurzaam bouwen, is nog beperkt.

De vakverslagen zijn beknopt en doorgaans goed opgevat. Het aantal gevolgde nascholingen hangt af van de betrokken leraar en krijgt vanuit het beleid een te weinig verplicht karakter. Er is voor een aantal leraren nood aan een opleiding over CNC, CAD en geïntegreerd werken.

3.1.1.8 Specifiek gedeelte in tso derde graad in de studierichting Elektromechanica (leerplan D/2012/7841/045)

Voldoet

De leerlingen bereiken de leerplandoelstellingen en de evaluatie is valide. De uitrusting voldoet om de leerplandoelstellingen te realiseren.

Onderwijsaanbod De leerlingen realiseren bijna alle doelstellingen uit het leerplan. Dat leerplan vraagt om een sterk geïntegreerd aanbod, maar de school deelt haar aanbod in deelvakken in het lessenrooster en op het rapport. Zij noemt deze “losse technische vakken”, namelijk mechanica, elektriciteit, elektromechanische processen en elektrische schakeltechnieken.

Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

De school hanteert een instrument om de jaarplanning en de vorderingen te registreren. Dat gebruiken de leraren ook om hun leerstofdelen op elkaar en op de projecten af te stemmen. Die afstemming verloopt het best in de Elektromechanische processen. Daar vormt het onderzoek van de zwenkkranaan in het vaklokaal de rode draad doorheen de leerstofonderdelen.

De inhoud van de lessen elektriciteit is minder goed op projecten afgestemd. Het centrale project van de zwenkkranaan leent zich daar ook niet voor. In de lespraktijk is er wel sterke aandacht voor inductief leren. De leerlingen vertrekken daar vanuit het onderzoek van fysische wetmatigheden, trekken besluiten en onderbouwen deze wetenschappelijk. De integratie is hier niet voldoende gerealiseerd. Realistische projecten zorgen hier onvoldoende voor een spontane bewaking van het juiste beheersingsniveau en een duidelijke samenhang.

Uitrusting De school voorziet in een groot vaklokaal met een goede uitrusting en een paar aanpalende vaklokalen. Daarin werken de leerlingen het grootste deel van de tijd aan de lesonderwerpen uit mechanica. In dit lokaal zijn er voldoende leerlingencomputers. De leerlingen werken aan CAD-tekenen en kunnen pneumatische en hydraulische schema's tekenen en simuleren. De CAD-software is wel van een oudere versie, die conflicteert met de leerlingenversie waarmee de leerlingen thuis aan hun opdrachten werken. Dit verhindert een vlot proces bij grote opdrachten en de geïntegreerde proef, waar veel huiswerk aan te pas komt.

ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

Daarnaast zijn er ook nog goed uitgeruste vaklokalen voor de onderwerpen binnen het onderdeel elektriciteit. Ook daar zijn alle uitrusting en alle leermiddelen voorhanden voor het uitvoeren van de opdrachten

Alle lokalen zijn voorzien van een beamer en een computer. De leraren gebruiken die ook. Niet alle geprojecteerde materiaal is even kwaliteitsvol. Soms is het niet goed leesbaar voor alle leerlingen.

Onderwijsorganisatie <i>Organisatie curriculum</i>	De school verdeelt de opdrachten over vier of vijf leraren in elk leerjaar. Bovendien zijn er de afgelopen jaren al veel wissels geweest in die opdrachten. Een en ander heeft als gevolg gehad dat de vakgroep er niet in geslaagd is om het projectmatig werken in het deelvak Elektriciteit en Automatisering voldoende uit te werken en om voor verbindingen te zorgen met projecten in de andere delen van de leerstof.
	Er gaan nog lessen door in theorielokalen zonder didactische uitrusting voor dit vak. In de lespraktijk wordt duidelijk dat de integratie van die lessen in de projecten dan moeilijk is.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De school geeft de evaluatie vorm door middel van een gespreide evaluatie met twee examenperiodes. De examens voor het deel Mechanica en Elektriciteit zijn zeer omvangrijk. De vragen zijn doorgaans toepassingsgericht en peilen meestal naar het juiste beheersingsniveau. De puntenverdeling wordt duidelijk aangegeven en de leerlingen weten waar ze zich aan mogen verwachten wat de inhoud van de vragen betreft. Het is een transparant geheel.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	Het cursusmateriaal is een samenstelling uit leerwerkboeken en zelfgemaakte syllabi. Het geheel is verzorgd, goed gekozen en de leraren hanteren het op een juiste manier. Met de rode draad van het project in het achterhoofd kiezen zij de hoofdstukken die passen. De gehanteerde werkvormen variëren. De leraren geven soms klassiek frontaal, maar zeker gebruiken ook activerende werkvormen in labo-opdrachten, klassikale oefeningen en werk aan de gip. De leraren gebruiken een duidelijke instructietaal en correct vakjargon. In sommige leeractiviteiten stimuleren zij coöperatief leren waarbij leerlingen elkaar helpen en vaktermen leren gebruiken.
	De leraren noteren hun remediëringsinspanningen in het leerlingvolgsysteem. Daarin blijkt dat zij op systematische manier gevolg geven aan onvoldoendes bij overhoringen en taken.
Deskundigheidsbevordering <i>Beginsituatieanalyse</i> <i>Overleg</i> <i>Vorming</i>	De school noch vakgroep reflecteren over de competenties en de professionele behoeften van het lerarenteam. De school stelt sinds kort wel een aanbod samen voor interne nascholingen. De directie legt op dat ieder personeelslid minstens twee interne nascholingen per jaar volgt. De onderwerpen variëren van ICT-opleidingen tot pedagogisch-didactische thema's. De inschrijvingslijsten van dit jaar tonen een behoorlijke grote deelname. Naast deze interne opleidingen vraagt de directie om minstens één nascholing binnen het eigen vakgebied te volgen. De registratiedocumenten tonen aan dat de vakgroepleden meestal voldoende frequent bijscholen.

3.1.1.9 Specifiek gedeelte in tso derde graad in de studierichting Mechanische vormgevingstechnieken. (leerplan D/2010/7841/028)

Voldoet

De leerlingen bereiken de leerplandoelstellingen. De evaluatie is valide. De uitrusting voldoet om de leerplandoelstellingen te realiseren.

Onderwijsaanbod	Alle onderwijsdoelstellingen worden effectief aangeboden. De school deelt het specifieke gedeelte in deelvakken, namelijk 'machineonderdelen, materialenleer, vormgeving, realisaties: energievormen, realisaties: mechanica, realisaties: technisch tekenen en realisaties : praktijk'. Deze komen afzonderlijk op het rapport voor.
<i>Volledigheid</i>	
<i>Evenwicht</i>	
<i>Beheersingsniveau</i>	
<i>Samenhang</i>	

De vakgroep tracht zoveel mogelijk haar aanbod in projectvorm te gieten. De projecten zijn niet echt hedendaags, maar geven voldoende leerkansen aan de leerlingen. Zij bekwamen zich in de voorbereiding en de uitvoering van conventionele en computergestuurde bewerkingstechnieken. De school gebruikt een instrument om de leeractiviteiten op elkaar af te stemmen. Dat instrument is erg omvangrijk en de leraren gebruiken daarom slechts een deel van de functionaliteiten. Voor praktijk en technisch tekenen lukt dit aardig. De andere vakken zijn slechts gedeeltelijk geïntegreerd in de projecten. Daardoor gaan kansen verloren in het leerproces die de dynamiek van geïntegreerd werken biedt.

De projectbundels bestaan in hoofdzaak uit een technisch dossier met alle nodige tekeningen voor de constructie. De leerlingen werken daaraan in de lessen technisch tekenen en praktijk. Er zijn geen verwijzingen in het lesmateriaal van de technische vakken naar de praktijkprojecten, behalve bij technisch tekenen. Ondanks het gebrek aan expliciete samenhang proberen de leraren van de andere deelvakken wel hier en daar verbanden te zoeken.

De leerplandoelstellingen rond geschikte machines kiezen en het gebruik ervan toelichten, zijn slechts beperkt uitgevoerd. De school beschikt niet over een bruikbare CNC-draaibank. Voor de metingen op een 3D-meetbank en voor kunststoffen wijkt de school uit naar een externe organisatie.

De leraren gebruiken in het tweede leerjaar de geïntegreerde proef als project voor de praktijkopdrachten vanaf de herfstvakantie. Er is een beperkte bijdrage van de deelvakken technologie, vormgeving en materialen.

De leerlingen gaan in het tweede leerjaar gedurende twee weken op stage. De stagebegeleider heeft, mede door de samenstellingen in deze graad, maar heel beperkte ruimte om deze stage op te volgen. Een aantal stagegevers zijn al bekend en vertrouwd met de verwachtingen en de gebruiken van de school. Als leerlingen een nieuwe stagegever voorstellen, zoekt de stagebegeleider deze steeds op. Tijdens dat overleg hanteert hij een stageactiviteitenlijst en bespreken zij de wederzijdse verwachtingen.

De leerlingen werken aan een aantal doelstellingen rond beroeps- en studiekeuze tijdens de aanloop naar de stage. Die behandelen zij eerder informeel en onvoldoende doelgericht. Er is wel lesmateriaal beschikbaar, maar het is niet duidelijk wanneer dat behandeld zal worden; het planningsinstrument toont dat niet aan.

Voor een aantal thema's, zoals 'materialen', biedt de school behoorlijk veel verdieping aan. Terwijl het leerplan slechts drie doelstellingen hieraan besteedt, investeert de school er een wekelijks lesuur aan gedurende het eerste leerjaar. De onderdelen montage met de doelstellingen rond lijmen en afdichtingen, onderhoud en de keuze van kunststoffen in functie van een realisatie, krijgen weinig aandacht.

De leerlingen dragen onvoldoende zorg voor hun eigen veiligheid met de juiste persoonlijke beschermingsmiddelen. Zo kunnen ze leerplandoelstellingen van het thema veiligheid en preventie niet realiseren.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De school beschikt over een aantal machinezalen. Daarin staan alle courante conventionele machines in ruim voldoende aantal en twee CNC-freesmachines in een afzonderlijke zone. In de machinezaal van deze studierichting zijn niet alle machines voorzien van de juiste veiligheidsvoorzieningen.

De CNC-draaibank is een gedateerde didactische miniatuurmachine die nog weinig verband heeft met de hedendaagse industriële realiteit. De leerlingen zijn daardoor erg beperkt wanneer ze werken aan de leerplandoelstelling om de juiste machines te kiezen in hun projecten. Het schoolbestuur toont tijdens de doorlichting al initiatief om het machinepark te verbeteren.

Naast de CNC-zone is er een vaklokaal met voldoende computers. Die zijn uitgerust met software voor CAD-tekenen en CAM-werk. De leerlingen kunnen met een eigen licentie thuis aan hun voorbereidingen werken. De software voor het CAD-tekenen in de school conflicteert met de versie waarmee leerlingen hun taken thuis voorbereiden. Dat beperkt het gebruik en hindert het leerproces.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De school hanteert een gespreide evaluatie, gecombineerd met examens voor de "losse technische vakken" en permanente evaluatie voor technisch tekenen en praktijk.

De evaluatie van praktijkopdrachten gebeurt nog hoofdzakelijk aan de hand van productcriteria. De vakattitudes krijgen bij enkele projecten een beoordeling, maar hun gewicht blijft te klein binnen de totaalberekening. De leraren evalueren de stage met een formulier. De stagegever overlegt met de stagebegeleider en deze laatst beslist over de cijfers om de gelijkgerichtheid te bewaren. De meeste criteria zijn vakgebonden attitudes. De doelstellingen rond beroeps- en studiekeuze worden via dit formulier niet summatief geëvalueerd, hoewel zij enkel hier behandeld worden. Het leerplandeel 'preventie en milieu' komt veelal impliciet aan bod, maar wordt enkel formatief geëvalueerd.

De examens van de “losse technische vakken” zijn meestal voldoende toepassingsgericht. Zij peilen doorgaans naar het juiste beheersingsniveau. Sporadisch wordt er nog kennisreproductie verwacht zonder duidelijke context. Het geheel van taken, toetsen, examens en permanente evaluaties zorgt voor een voldoende volledig en evenwichtige evaluatie.

Leerbegeleiding

Preventief

Curatief

De leerlingen gebruiken leerboeken, syllabi en projectbundels. De leraren hebben dat materiaal doelgericht gekozen en het zelfgemaakte materiaal is goed gestructureerd om het leerproces maximaal te ondersteunen.

Om de remediëringsinspanningen in kaart te brengen gebruikt de school een leerlingvolgsysteem (LVS). Veel van de leeractiviteiten, zoals tien wekelijkse lestijden praktijk en de drie lestijden technisch tekenen, zijn in hoge mate individueel. Individuele remediëring gebeurt daar spontaan. Enkel wanneer de leraar ziet dat die inspanningen niet volstaan, maakt hij daar melding van in het LVS.

De leraren gebruiken correct vakjargon en - los van de streekgebonden klankkleur - een correcte Nederlandse taal. In de opdrachten wordt aandacht besteed aan taalverwerving. De leraren geven mondelinge instructies tijdens de praktijklessen?. Een aantal activiteiten stimuleren het coöperatief leren waarbij de leraren dialoog stimuleren.

Deskundigheidsbevordering

Beginsituatieanalyse

Overleg

Vorming

De directie legt een aantal richtlijnen op in verband met nascholingen. Van alle personeelsleden verwacht zij dat ze minstens eenmaal per jaar nascholing volgen in hun vakgebied en minstens tweemaal per jaar een interne nascholing. Die interne nascholingen zijn meer algemeen van inhoud, soms pedagogisch-didactisch en soms praktisch van aard, zoals tips voor het gebruik van de ICT-tools die de school in gebruik heeft. De directie maakt geen beginsituatieanalyse van de nascholingsbehoeften. Zij rekent daarvoor op de professionaliteit van de leraren. In de praktijk scholen de vakgroepleden veeleer weinig na en meestal enkel binnen hun eigen vakgebied. De vakgroepwerking draait op een laag pitje. Het overleg gebeurt bijna uitsluitend informeel, van functionele verslaggeving is er nauwelijks sprake.

De rijke expertise in de vakgroep, samen met het engagement van de directie en het schoolbestuur, wekt veel vertrouwen dat het team de aangehaalde werkpunten doeltreffend zal aanpakken.

3.1.1.10 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET)

Voldoet

De school streeft in voldoende mate met een eigen planning de VOET bij haar leerlingen na.

Beleid	De visie en planning voldoen. De school houdt een overzicht bij van het nastreven van de VOET binnen de vakken. Ze inventariseert tevens de intramurale en extramurale activiteiten, die telkens gelinkt zijn aan de VOET. De bedoeling is de eindtermen te integreren in de dagelijkse werking van de school. Hierbij staat het opvoedingsproject centraal. De school benadrukt het belang van het ontwikkelen van vaardigheden in een democratische en multiculturele samenleving. Zo dragen internationalisering, sociale stages en herinneringseducatie in belangrijke mate bij aan het realiseren van dit opvoedingsproject. De VOET-inventaris biedt veeleer een globaal overzicht. Hierdoor heeft ze geen volledig beeld van het nastreven van alle VOET bij alle leerlingengroepen. Mogelijke hiaten dreigen zo buiten beeld te blijven. De school legt geen klemtonen per graad of onderwijsvorm om een spreiding van de VOET af te stemmen op de noden van de doelgroepen.
Doelgerichtheid	
Ondersteuning	De school zorgt voor een breed draagvlak voor de VOET-werking door haar vakgroepen en leraren de nodige ondersteuning te bieden. De benadering van de VOET is een vast agendapunt tijdens de vergaderingen van de vakgroepen. De afspraken en doelstellingen zijn opgenomen in de vakverslagen. De leraren krijgen instructies voor de correcte registratie van de VOET op het elektronische platform van de school. Leraren die activiteiten buiten lesverband organiseren, registreren eveneens de bereikte VOET. De coördinatoren vakgroepondersteuning monitoren de VOET en trachten mogelijke hiaten te detecteren. Vervolgens kunnen zij bij de pedagogisch directeur suggesties doen om aan deze hiaten te werken.
Doeltreffendheid	De schoolleiding hecht veel belang aan het evalueren van alle projecten en activiteiten die kaderen in het nastreven van de vakoverschrijdende vorming. Zowel voor de aanvraag als voor de evaluatie vraagt de school een checklist in te dienen. Het zorgvuldig inventariseren van het aangeboden VOET, zowel in vakken, projecten als activiteiten, moet ook de eventuele overlappingen en leemtes aan het licht brengen. De evaluatie van de VOET-werking gebeurt niet systematisch. De school zoekt veeleer naar een evenwicht tussen een structurele aanpak en een open cultuur rond de VOET.
	Vanuit het elektronische platform kan de school een overzicht per klas van de bereikte VOET verkrijgen. Ze heeft echter geen totaalbeeld van het nastreven van alle VOET bij alle leerlingengroepen om hiermee gemakkelijker overlappingen en hiaten te detecteren. De coördinatoren vakgroepondersteuning trachten het geheel te bewaken en veeleer op basis van een aanvoelen bij te sturen.
Ondersteuning	Er zijn een aantal professionaliseringsinitiatieven, maar de breedte en de effectiviteit ervan zijn beperkt. Enkele leraren volgen nascholingen, maar de school volgt deze niet systematisch op. Om de interne professionalisering aan te wakkeren, vraagt de school aan de vakgroepen smart-doelstellingen te formuleren voor de verdere integratie van de VOET.

Uitvoering Lichamelijke gezondheid en veiligheid	De meerderheid van de eindtermen wordt met voldoende diepgang en bij de meeste leerlingen nagestreefd. Zowel vanuit de vakken als vanuit de activiteiten komen deze eindtermen aan bod. Omdat er geen structureel schoolbreed overzicht van het bereik ervan is, kan de school de doeltreffendheid ervan niet voldoende aantonen. De thema's verkeer, eigen lichaam en lichaamsbeweging komen behoorlijk aan bod. Voor een veilige en gezonde leef- en schoolomgeving spelen vooral de projecten in de derde graad rond EHBO, rijbewijs op school en de lessen voor het verkrijgen van een veiligheidscertificaat een functionele rol. Nochtans blijkt uit het onderzoek rond de veiligheid van de leef- en werkomgeving op school dat de attitudes voor het toepassen van veiligheidsvoorschriften niet voldoende sterk aanwezig zijn. Toekomstgericht wil de school meer aandacht besteden aan gezonde voeding en gezondheidsrisico's.
Omgeving en duurzame ontwikkeling	De meerderheid van de eindtermen wordt met voldoende diepgang en bij de meeste leerlingen nagestreefd. Zowel vanuit de vakken als vanuit de activiteiten komen deze eindtermen aan bod. Omdat er geen structureel schoolbreed overzicht van het bereik ervan is, kan de school de doeltreffendheid ervan niet voldoende aantonen. Met de werkgroep 'ECO-team' wil de school haar steentje bijdragen aan de milieuzorg. De leerlingenraad is trouwens vragende partij om meer te doen rond dit thema. Op het programma staat dan ook een investering om de speelplaats milieu- en leerlingvriendelijker in te richten. Duurzame ontwikkeling krijgt aandacht binnen een aantal projecten die vooral in de techniek- en de praktijklessen gerealiseerd worden.

3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

De school gaat op systematische wijze de situatie op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne (BVH) na, maar ze is hierin nog onvolledig. De laatste jaren zijn, mede door tijdsgebrek van de preventieadviseur, een aantal aspecten van het veiligheidsbeleid onvoldoende opgevolgd. Zo kan de school geen verslag voorleggen van de jaarlijkse rondgang door de interne preventieadviseur en heeft ze vorig jaar geen evacuatieoefening gehouden. De controle van de toestellen, installaties en arbeidsmiddelen die vallen onder de controle van een bevoegd persoon, wordt nog maar gedeeltelijk systematisch uitgevoerd. De school beschikt niet voor alle oude betrokken toestellen over een indienststellingsverslag. Er is een asbestinventaris, maar deze is niet meer geactualiseerd na de uitgevoerde renovaties. Een preventief onderhoudsprogramma voor het instellingencomplex en de uitrusting is nog niet aanwezig.

De school heeft de laatste jaren belangrijke inspanningen geleverd om een aantal tekorten op het vlak van de woonbaarheid, veiligheid, gezondheid en hygiëne weg te werken. Zo heeft ze de elektriciteitsinstallatie aangepast en een groot aantal lokalen gerenoveerd. Een gedeelte van de sanitaire installaties is reeds vernieuwd en de toiletten voor de meisjes worden gerenoveerd tegen eind december 2016. Het globaal preventieplan (GPP) en het jaarlijks actieplan (JAP) zijn voldoende gestructureerd opgebouwd op basis van uitgevoerde risicoanalyses en de bevindingen van de externe en interne deskundigen. De speelplaatsen van de eerste graad en van de twee andere graden zijn op verschillende plaatsen sterk beschadigd, waardoor er een reëel valgevaar bestaat. Een aantal daken dient gerenoveerd te worden en de vervanging van een gedeelte van het buitenschrijnwerk is noodzakelijk. Onder andere deze en andere renovatiewerken zijn voorzien in het GPP, maar voor sommige verbeteracties is er onzekerheid of het vereiste budget kan vrijgemaakt worden om ze uit te voeren.

De vaststellingen van deskundigen, die terug te vinden zijn in de documenten, stemmen overeen met wat de onderwijsinspectie opmerkte tijdens de doorlichting. Een werkpunt voor de school is een doeltreffend en volledig sluitend aankoop- en indienststellingsbeleid in te voeren. Hoewel de aankoopprocedure voldoende is uitgewerkt, wordt ze onvoldoende opgevolgd voor alle aankopen. Daardoor zijn er onder andere nog producten met gevaarlijke eigenschappen in gebruik die de preventieadviseur niet goedgekeurd heeft en waarvoor geen veiligheids- en gezondheidskaart beschikbaar is. Hierdoor beschikt de school ook niet over een volledige inventaris van de producten met gevaarlijke eigenschappen. Bij het aanvaarden (onder andere door schenking) van arbeidsmiddelen en goederen van bedrijven wordt de interne preventieadviseur onvoldoende betrokken. Onder meer hierdoor kent de school nog onvoldoende de aanwezige risico's, ongunstige factoren en veranderingen in de schoolomgeving. De school zal weldra beschikken over een nieuw elektronisch aankoopstelsel waardoor ze dit probleem gedeeltelijk kan oplossen.

Het voornaamste werkpunt voor de school is het werken aan de algemene houding en cultuur waarbinnen iedereen zich aangesproken voelt om op zijn eigen niveau bij te dragen aan de woonbaarheid, de veiligheid en de hygiëne van de leer- en werkomgeving. Tijdens de lesbezoeken en de rondgang is er vastgesteld dat de leerlingen en leraren niet altijd de beschermingsmiddelen dragen, noch de veiligheidsvoorschriften (regels van goed vakmanschap) volgen. Deze houding dient bijgestuurd te worden. Tal van leerlingen dragen geen veiligheidsschoenen in de werkplaatsen mechanica, geen gehoorbescherming in de werkplaats hout, geen veiligheidsbrillen in de werkplaatsen hout en lassen. In diverse lokalen en werkplaatsen zijn de producten met gevaarlijke eigenschappen niet correct opgeslagen en niet alle recipiënten zijn voorzien van een geldig etiket. Voor een groot aantal machines ontbreken de nodige collectieve beschermingsmiddelen. In een aantal werkplaatsen beschikt men niet over de nodige veiligheidsinstructiekaarten. Niet alleen kunnen de meeste elektrische verdeelkasten niet 'slotvast' gesloten worden, maar in aantal lokalen en werkplaatsen staan een aantal verdeelkasten open. In het werkhuis lassen ontbreekt een aparte slijpruimte of afdoende afscherming. Ondanks de aanwezigheid van een goede rookgasafzuiging wordt deze niet doelmatig aangewend door de leerlingen. De smeerpuit in de afdeling auto wordt onvoldoende afgeschermd.

Op het vlak van gezondheid en hygiëne voldoet de instelling aan bijna alle vereisten. Een aangepast toilet voor meisjes is nog niet aanwezig, maar zal voorzien worden in het nieuwe sanitair tegen einde december 2016. De school houdt nog onvoldoende de interventies in het kader van de eerste hulp bij.

De school krijgt een gunstig advies beperkt in de tijd voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. Wanneer de school de kwaliteit op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne consequent bewaakt, daadkrachtig de tekorten beheerst en de verbeteracties uitvoert, moet het mogelijk zijn deze verbeteringen op eigen kracht vorm te geven.

3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarden	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (codex so, art. 15, §1, 5°)	ja
Neemt de school de reglementering betreffende verlofregeling en aanwending van de schooltijd in acht? (codex so, art. 15, §1, 7°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding dat minstens de verplichte bepalingen vermeldt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 39 en 40)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (codex so, art. 112 en 123/10)	neen
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot een aantal leerlinggebonden materies	ja
• de lesspreiding en de vakantie- en verlofregeling voor leerlingen	ja
• de krachtlijnen inzake extra-murosactiviteiten, leerlingenstages, werkplekieren en school- of centrumvervangende onderwijsprogramma's	ja
• de samenwerking met andere onderwijsinstellingen, vormingsinstellingen of organisaties voor zover rechtstreekse impact op leerlingen	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis, opgelet: het recht op synchroon internetonderwijs moet opgenomen zijn	ja
• de bijdrageregeling, afwijkingen en contactpersoon terzake	ja
• de inspraakmogelijkheden voor de betrokken personen in de school of centrum	ja
• de voorwaarden waaronder de betrokken leerling en de betrokken personen inzage kunnen uitoefenen in of een toelichting kunnen vragen bij of een kopie kunnen bekomen van de leerlingengegevens, waaronder de evaluatie-gegevens	neen
• de organisatie van de leerlingenevaluatie	ja
• de lokale leefregels	ja
• de eventuele beroepsmogelijkheden voor de betrokken personen ten aanzien van betwiste beslissingen buiten beslissingen in verband met definitieve uitsluiting of leerlingenevaluatie	ja
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot reclame en sponsoring	neen
• engagementsverklaring waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen	ja
• bepalingen over overdraging bij schoolverandering van leerlingengegevens naar de nieuwe school	ja

Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (codex so, art. 110/1 tot 110/10)	ja
Informeert de school ouders en leerlingen en personeel over het centrum voor leerlingenbegeleiding waarmee ze samenwerkt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 33)	ja
Respecteert de voorziene verhaalmogelijkheid de reglementair voorgeschreven procedure? (codex so, art. 115/6)	ja
Respecteert de school voor secundair onderwijs de reglementaire bepalingen met betrekking tot oriëntering en evaluatie van leerlingen? (codex so, art. 115/6, §1, 256, §1, 1° en BVR van 19-7-2002)	ja
Verloopt het afleveren van attesten van verworven bekwaamheid correct? (codex so, art. 115, tweede alinea en 252, §1, b)	ja
Verloopt het afleveren van attesten van lesbijwoning correct? (codex so, art. 115, derde alinea en 252, §2)	ja
Respecteert de school het minimumlessenrooster? (codex so, art. 148-157 en BVR van 19-7-2002)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Leerbegeleiding

Doelgerichtheid Het team ontwikkelt haar visie rond wetenschappelijk werk en het pedagogisch project van het schoolbestuur, de Broeders van Liefde. Belangrijk daarbij zijn de principes van UDL (universal design for learning). De school wil daarmee in de brede basiszorg voor een ruime set aan richtlijnen zorgen. Die heeft zij uitgeschreven en stelt zij beschikbaar voor het korps. Met meer algemene maatregelen wil zij zorgen voor minder planlast. Eerder maakte de school zeer veel individuele handelingsplannen voor leerlingen met leerstoornissen en dat grote aantal beperkte de doeltreffendheid ervan. Een minderheid van leerlingen heeft wel nood aan verhoogde zorg en krijgt een individueel begeleidingsplan. Dat plan bevat alle noodzakelijke sticordi-maatregelen (stimulerende, compenserende, remediërende, differentiërende en dispenserende maatregelen). De visie over deze aanpak publiceert zij op het schoolplatform.

Het is kenmerkend dat de school bij elk initiatief alle partijen betreft. Om een hoge effectiviteit te bereiken stelt de visie rond zorg en leerbegeleiding dat elke partij betrokken moet blijven, namelijk de ouders, de leraren en de leerlingen. Dat is zichtbaar in het overleg bij de aanvang van veel verbeterprocessen. De school heeft haar plan voor de vernieuwde brede basiszorg aan het personeel toegelicht. Het is ook opgenomen in een informatieve folder waarin de zorg in de brede zin van het woord toegelicht wordt voor ouders en leerlingen. Alle ondersteunende documenten staan op het schoolplatform ter beschikking van het personeel.

Ondersteuning Alle betrokken bij het zorgbeleid maken deel uit van het zorgteam. Daarin zetelen drie coördinatoren, een zorgcoördinator en vier GOK-leraren (gelijke onderwijskansen). Hoewel alle teamleden de voelsprietten zijn op het vlak van leerbegeleiding, zijn het vooral de GOK-leraren die voor de uitvoering zorgen. Er is een hechte samenwerking binnen het gehele zorgteam omdat de leerproblemen vaak met socio-emotionele bagage verweven zijn.

Het leerlingvolgsysteem (LVS) maakt deel uit van het digitale schoolplatform. Het is goed gestructureerd en informatierijk. De leraren melden leerproblemen en die informatie wordt desgewenst met de ouders gedeeld. Remediëringsinspanningen staan er duidelijk in genoteerd en zijn zichtbaar voor ouders en leerlingen.

Voor het hele schoolpubliek biedt de school een vrijwillige studiebegeleiding aan de leerlingen. De leerlingen die daar behoefte aan hebben, vormen groepjes van zes tot acht leerlingen die onder begeleiding van een van de GOK-leraren aan een thema werken. De GOK-leraren bereiken daarmee een eerder klein deel van de schoolpopulatie, maar proberen hiermee een nood die zij waarnemen, te lenigen.

Alle leerlingen van de eerste graad gebruiken in het wekelijkse klassenuur een bundel 'leren leren'. Daarmee proberen de leraren tips en strategieën aan te reiken om hen met meer succes te laten studeren. Een en ander is gestart vanuit de analyse van de GOK-doelstellingen.

Voor leerlingen van de tweede graad en derde graad tso zijn leerwerkboeken rond leerstrategieën beschikbaar. Omdat voor deze leerlingen geen klassenuur meer ingericht wordt, is er een planning gemaakt voor alle leraren. Die planning toont aan welke leraren welke onderwerpen uit die leerwerkboeken behandelen.

De ouders krijgen informatie op de ouderavond aangereikt. Tijdens die een presentatie geven de GOK-leraren uitleg over de aanpak in elke graad. De ouders krijgen ook vakgerichte studietips om de leerlingen maximaal te ondersteunen. Het is de ambitie van het zorgteam om voor elk vak een lijstje van studietips te geven. De school probeert de ouders maximaal bij de schoolwerking te betrekken. De teamleden stellen vast dat de opkomst sterk stijgt over de jaren.

Doeltreffendheid De evaluatie van de recente verbeteringen (vernieuwde brede basiszorg) is nog niet gemaakt. Het team stelt wel vast dat de leerlingen, naarmate ze vorderen in hun schoolloopbaan, minder maatregelen nodig hebben. Die maatregelen worden genoteerd in het LVS en blijven zichtbaar voor de leerlingen en de leraren. De maatregelen worden ook elk jaar overlegd tijdens de inleidende klassenraad. Daarna overleggen de coördinatoren met de ouders.

De GOK-leraren onderzoeken de doeltreffendheid van hun inspanningen door de resultaten van de begeleide leerlingen te analyseren. Als er cijfers tegenvallen, proberen ze meer doelgericht te begeleiden. Zij proberen ook aan de hand van de GOK-indicatoren probleemleerlingen te detecteren.

De school doet bevragingen op haar schoolplatform bij ouders, leraren en leerlingen. De reacties heeft het zorgteam geanalyseerd. De resultaten van de analyse deelt de directie mee aan de leraren en ze verbindt daar acties aan. Zo heeft de school de procedures rond remediëren bijgesteld. De ouders kunnen de remediëringsinspanningen raadplegen op het schoolplatform. De procedures rond remediëring blijven een vast thema op de personeelsvergaderingen.

De coördinatoren bewaken de schoolse resultaten door bij elke begeleidende klassenraad aanwezig te zijn. Ze pikken signalen op, zij het niet op een cijfermatige, systematische manier. Afwijkende resultaten zijn steeds aanleiding voor een gesprek met de leraren en de directie. In de delibererende klassenraden worden vakken met sterk uiteenlopende de resultaten met de nodige reserve meegenomen in de beslissing.

Vanuit de vaststelling dat de slagkracht van de werkgroep talenbeleid verminderde, heeft de schoolleiding de uitvoering van een talenbeleid sinds vorig schooljaar verschoven naar de vakgroepen. Het talenbeleid is een van de onderwijskundige processen waarrond de vakgroepen smart-doelstellingen hebben geformuleerd. Als leidraad reikt de school een aantal voorbeelden aan rond taalgericht lesgeven en het verlenen van talige ondersteuning. Dit schooljaar trachten de vakgroepen het talenbeleid een concrete invulling te geven op klasniveau. De school besteedt gerichte aandacht aan haar externe communicatie. Ze biedt onder meer ondersteuning voor het schrijven van rapportcommentaren en voor een verzorgde communicatie met leerlingen en ouders.

Ontwikkeling De directie neemt het initiatief om de organisatie opnieuw vorm te geven volgens de principes van 'scholen slimmer organiseren' met zelfsturende groepen.

In samenwerking met een hogeschool is het project co-teaching uitgewerkt. Dat betekent dat een lesassistent bijspringt tijdens de lessen. Die assistent kan een collega met een springuur zijn of een student-stagiair van de hogeschool. Dit project is een van de topics geweest op de recente pedagogische studiedag. De school zorgt voor interne vorming samen met de hogeschool om voor meer draagvlak en deskundigheid onder de collega's te zorgen.

Een ander onderwerp van de recente pedagogische studiedag was gedifferentieerd werken, als insteek om de brede basiszorg te versterken. Deze opleiding organiseert de school in samenwerking met de pedagogische begeleidingsdienst van haar schoolbestuur.

Als voorbereiding voor nieuwe instroom aan leerlingen met nood aan verhoogde zorg, stuurt de school leraren op collegiale visitatie in een bevriende buso-school. Ze maken daar kennis met de opleidingsvorm vier (OV4). De school maakt zich sterk dat zij klaar zal zijn om die leerlingen optimaal op te vangen en te begeleiden, geheel volgens de visie van het schoolbestuur. Zo komt er ook een leraar van het buso haar expertise delen. De school ziet de voordelen daarvan ook in functie van de huidige schoolpopulatie.

De rijke en verscheiden expertise aan boord van het grote zorgteam, samen met het reflectievermogen, geven de garantie dat de leerbegeleiding kwaliteitsvol kan groeien. De school slaagt er daardoor in om de belangrijkste pijlers uit de visie van haar schoolbestuur te verwezenlijken.

4.2 Evaluatiepraktijk

Doelgerichtheid De school heeft een duidelijke kijk op de leerlingenevaluatie. In een visietekst zet ze de hoofdprincipes van haar evaluatiebeleid als onderdeel van het leerproces uiteen met een koppeling aan de leerplandoelstellingen, aan curatieve leerbegeleiding en aan de oriëntering van de leerlingen. Deze schoolvisie is gestoeld op de grondbeginselen van 'Universal Design for Learning'. Kennis, vaardigheden en attitudes nemen een centrale plaats in naast transparantie, de rol van de vakgroepen, sticordi-maatregelen, de aandacht voor de totale persoonlijkheid en de verschillende soorten van evaluatie. De school stemt binnen de evaluatiepraktijk de verhouding tussen het dagelijks werk en de examens af in functie van de onderwijsvormen en de studierichtingen. Voor een aantal vakken organiseert de school permanente evaluatie. Een attitude-rapport ondersteunt het vakkenrapport.

De visietekst voor de deliberatie focust vooral op de rol van de directie in het deliberatieproces, het bereiken van consensusbeslissingen en het belang van een toekomstgerichte en positieve oriëntering. De delibererende klassenraad bekleedt een centrale plaats.

Er is een schoolbrede visie op de geïntegreerde proef met algemene richtlijnen, die vooral praktisch van aard zijn. Voor de evaluatie van de stages hanteert de school een veeleer impliciete visie.

De school is sinds enkele schooljaren bezig haar evaluatiepraktijk bij te sturen via doelstellingen en acties, die zijn opgenomen in het schoolwerkplan. Deze bijsturing is ontstaan uit de vaststelling dat er te weinig samenwerking, gelijkgerichtheid en professionalisering voorhanden waren. De gedragenheid en de bekendheid van de schoolvisie verschilden van vakgroep tot vakgroep. De eerste bijsturingen naar aanleiding van dit reflectieproces zijn in uitvoering. Ook het vereenvoudigen van het rapport als communicatiemiddel naar de leerlingen en de ouders zit in een proeffase.

Ondersteuning De praktische en organisatorische modaliteiten voor de evaluatiepraktijk zijn opgenomen in het schoolreglement en in diverse interne documenten. Deze vormen een referentiekader voor de organisatie van de leerlingenevaluatie. De school rekent voor de realisatie op de vakdeskundigheid van de vakgroepen en van de leraren. Er zijn afspraken over de puntenverhoudingen tussen het dagelijks werk en de examens, het aantal rapport- en examenperiodes per graad en onderwijsvorm, de deliberatiecriteria, de praktische uitwerking van de geïntegreerde proef en de stages, het schrijven van rapportcommentaren en de status van vakantietaken en uitgestelde beslissingen. Het schoolreglement expliciteert de deliberatiecriteria en de gewichten van de examens slechts voor bepaalde structuuronderdelen.

De klassenraden spelen een belangrijke rol in de evaluatieprocedure. Naast een informerende klassenraad in het begin van het schooljaar bespreken de begeleidende klassenraden de vorderingen en resultaten van de leerlingen voorafgaand aan elk rapport. De delibererende klassenraad gaat over tot een oriëntering van de leerling op het einde van het schooljaar.

Leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften genieten bij het afleggen van taken, testen en examens van specifieke sticordi-maatregelen. Alle leerlingen kunnen terugvallen op de principes van de brede basiszorg. De school koppelt remediëring aan slechtere evaluatieresultaten. Het initiatief tot remediëring ligt bij de vakleraar, de klastitularis, de leerlingenbegeleiders, de GOK-werking en de begeleidende klassenraad. Dit vertaalt zich in verschillende methodieken (bijvoorbeeld inhaallessen, volgkaarten en remediëringstaken).

De leerlingen en de ouders kunnen de rapportcijfers permanent opvolgen via het elektronische leerplatform. Verdere communicatie geschiedt via periodieke rapportafdrukken en informatiemomenten. De rapporten zijn vooral kwantitatief sterk gestoffeerd. Het schoolbeleid verwacht dat de leraren rapportcommentaren aanbrengen. De huidige attituderapporten werken minder efficiënt door een drukke lay-out en door een veeleer intuïtief gebruik van de beschikbare lettercodes.

De coördinatoren vakondersteuning nemen een coördinerende rol op binnen de werking van de vakgroepen. Dit uit zich ook in de evaluatiepraktijk: de vakgroepen krijgen inspiratiedocumenten ter beschikking en dienen smart-doelstellingen te formuleren rond een aantal onderwijskundige domeinen.

Doeltreffendheid

De school heeft er recentelijk voor geopteerd om binnen het bso opnieuw examens te organiseren, meer bepaald voor project algemene vakken en voor een technisch hoofdvak. Het is nog onduidelijk of hiermee de gewenste doelstelling, namelijk het leren omgaan met grotere leerstofgehelen, behaald wordt. De school neemt hiervoor niet als basis de visie op evalueren die in de leerplannen is opgenomen.

In de meeste van de onderzochte vakken en structuuronderdelen voldoet de evaluatiepraktijk aan een deel van de gestelde kwaliteitseisen door het schoolbeleid. De huidige evaluatiepraktijk laat echter niet altijd toe om na te gaan of de leerplandoelstellingen effectief zijn bereikt. De afstemming van de evaluatiepraktijk op de leerplanvisie en -doelstellingen verschilt namelijk binnen en tussen de vakken. De focus ligt soms nog te veel op reproduceerbare kennis en in mindere mate op de vaardigheden. Deze vaststelling kan wijzen op een te weinig diepgaande kennis van het leerplan bij sommige vakgroepen. Een aantal leraren evalueren competentiegericht en stimuleren vormen van zelfevaluatie door leerlingen te laten reflecteren over de uitvoering van hun opdrachten.

De vakgroepen kennen verschillende snelheden met betrekking tot een kwaliteitsvolle evaluatie. De 'smart'-doelstellingen hebben nog niet overal geresulteerd in meetbare effecten tot op de klasvloer. Ze worden met meer of minder diepgang geformuleerd, opgevolgd en bijgestuurd. Sommige vakgroepen hebben hiervoor duidelijk meer beleidsondersteuning nodig dan andere. De leraren maken niet altijd gebruik van doordachte en transparante criteria voor het evalueren van vakgebonden attitudes en vaardigheden. In sommige gevallen is er vermenging van vakspecifieke en algemeen schoolse attitudes.

De evaluatie is in heel wat vakken ingebed in het leerproces door het geven van feedback op taken, testen en examens. De school verwacht dat de leraren de genomen remediëringsinitiatieven in het digitale leerlingvolgsysteem rapporteren en deze zo via een automatisch communicatiesysteem aan de ouders overmaken. Dit gebeurt echter niet altijd even stelselmatig. Het invullen van de rapportcommentaren gebeurt evenmin op consequente wijze. De meeste commentaren zijn vrij algemeen en aanmoedigend van aard. Ze zijn minder gericht op concrete remediëring.

De eindbeslissingen van de delibererende klassenraad zijn over het algemeen toekomstgericht. In de schriftelijke motivering verwijst ze bijna uitsluitend naar cijfertekorten. Andere elementen uit het leerlingendossier komen veeleer impliciet aan bod bij de eindbeoordeling. De school hanteert een systeem van adviezen, waarschuwingen en/of vakantietaken. In geval van B- en C-attesten voldoet ze aan de motiveringsplicht. De delibererende klassenraad kent in individuele gevallen uitgestelde beslissingen toe. De school geeft aan dat maar weinig ouders een beroepsprocedure beginnen wegens een onverwachte eindbeslissing.

Bij opvallende resultaten voor een bepaalde leerlingengroep gaat de directie een persoonlijk gesprek aan met de betrokken leraar om de oorzaken te achterhalen en het onderwijsleerproces, indien nodig, bij te sturen. Mogelijk volgt een begeleidingstraject.

De school volgt beleidsmatig de organisatorische en vormelijke evaluatieafspraken niet op systematische wijze op. Ze wendt de leerlingenresultaten evenmin gericht genoeg aan om de kwaliteit van de onderwijs- en evaluatiepraktijk en van de oriënteringspraktijk na te gaan. Er gebeurt bijvoorbeeld geen diepgaande analyse van de gegevens uit 'Mijn Onderwijs'. Het schoolbeleid geeft dit aan als een belangrijk werkpunt. De bevraging van de oud-leerlingen kent geen duidelijke systematiek. De school ervaart hier een lage responsgraad, zowel bij leerlingen die hogere studies volgen, als bij leerlingen op de arbeidsmarkt. Ze vindt dat de huidige structuren van het hoger onderwijs een goede opvolging niet hebben vereenvoudigd.

Ontwikkeling De school geeft een hoge prioriteitsgraad aan de verdere ontwikkeling van een kwaliteitsvolle evaluatiepraktijk. Hiermee wil ze verdergaan op de ingeslagen weg. De genomen beleidsinitiatieven hebben al geleid tot een aantal resultaten in de dagelijkse schoolwerking. Een groot deel van de initiatieven moet nog verder worden uitgerold. De school staat in dit verband open voor externe evaluatie en feedback.

Op het ogenblik loopt er een proefproject rond een doorgedreven opsplitsing van de evaluatiepraktijk in kennis, vaardigheden en attitudes. De bedoeling van dit project is om de leraren bewuster te leren omgaan met de leerplandoelstellingen en de vaardigheden in de evaluatiepraktijk. Dit project zal in de loop van het huidige schooljaar worden geëvalueerd en eventueel algemene ingang vinden in het volgende schooljaar. Er is een zekere bezorgdheid of deze opsplitsing zowel werkmattig als leerplanmatig haalbaar zal zijn. De meeste leerplannen zijn immers opgebouwd volgens het principe van een sterke integratie van kennis, vaardigheden en attitudes. De opsplitsing kan ook resulteren in een werkdrukverhoging voor de leraren.

Voor de algemene schoolse attitudes en de vakgebonden attitudes experimenteert de school met een evaluatiedocument op basis van SAM-schaalprincipes ('Schaal voor Attitude Meting'). Hierin heeft ze een gemeenschappelijke sokkel van attitudes uit recente leerplannen verwerkt. De school onderzoekt de bruikbaarheid van dit document nog en is zich ervan bewust dat niet alle vakgebonden attitudes hierin kunnen worden vervat.

Het schoolbeleid organiseert interne bevragingen rond de professionaliseringsnoden van haar leraren. Hierbij is een kwaliteitsvolle evaluatiepraktijk een van de mogelijke onderwerpen. De focus komt echter vooral te liggen op de vorming rond technische vaardigheden voor de digitale evaluatie-instrumenten. De school is er zich van bewust dat ze haar datageletterdheid nog kan verbeteren. Ze gebruikt niet ten volle de beschikbare gegevens en wil haar eigen data-analysebeleid versterken. Dit vertaalt zich echter niet in een concreet professionaliseringsaanbod voor het schoolteam. De mate waarin de vakgroepen werken aan hun deskundigheid om een kwaliteitsvolle evaluatiepraktijk in hun vakken te hanteren, is wisselend.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Leiderschap Het directieteam van het Technisch Heilig Hartinstituut, dat bestaat uit vier directeuren, neemt het algemeen beleid waar. De algemeen directeur die tevens coördinerend directeur is van SGKSO Diest – Tessenderlo (Scholengemeenschap van het Katholiek Secundair Onderwijs) heeft de leiding. Een pedagogisch, een technisch en een financieel directeur staan hem bij om de dagelijkse werking van de school te verzekeren. Het directieteam krijgt assistentie van diensthoofden en coördinatoren vakgroepondersteuning om de leraren pedagogisch-didactische support te geven. Tal van medewerkers staan in om de leerlingen, de ouders en het personeel administratieve service te bieden.

De school kenmerkt zich als een STEM-school en bewaakt de correlatie tussen haar pedagogisch-didactische beleid en het pedagogisch project van de congregatie Broeders van Liefde. De raad van bestuur reikt een algemeen conceptueel kader aan, maar dit hypothekeert nauwelijks de autonome koers van de school. De relatie met het bedrijfsleven is sterk en via het concept ‘dual leren’ wil de school dit verder expliciteren. De samenwerking met andere secundaire scholen en de basisscholen uit de regio verloopt constructief.

De verantwoordelijkheden van de directieleden zijn goed omschreven en dragen bij tot het bieden van een transparant beleid voor alle participanten. Ze ontwikkelen op een pragmatische manier een personeelsbeleid met oog voor het pedagogisch comfort van de leraren en het welbevinden van de leerlingen, om vernieuwing binnen de organisatie een kans te geven. Het schoolbeleid voorziet meestal in middelen om de leerplanrealisatie, die kadert binnen hedendaags kwaliteitsvol onderwijs, vorm te geven. Samen met de personeelsleden streeft de directie naar een gestructureerd open leef- en leerklimaat om het schoolwerkplan en het prioriteitenplan, dat opgesteld is volgens het PDCA-principe (Plan, Do, Check, Act), te realiseren.

De schoolleiding stuurt de dagelijkse werking bij tijdens frequent formeel en informeel overleg. Om de vakgroepwerking te optimaliseren is de opdracht en de aansturing van de coördinator vakoverleg doorslaggevend. Het schoolbeleid wil hierdoor de gelijkgerichtheid bevorderen, de aandacht voor de pedagogisch-didactische knelpunten stimuleren en het reflecteren over de leerplanrealisatie prikkelen. De grote uitdagingen zijn opgenomen in het schoolwerkplan waar onder andere begeleiding, transparantie, modernisering, kwaliteitszorg en innovatie belangrijke accenten zijn.

Het algemeen beleid kenmerkt zich niet alleen om haar sensibiliserende en ondersteunende rol die ze voortreffelijk opneemt, maar ook omwille van haar ontwikkelingsdynamiek die ze hanteert om vernieuwing binnen de organisatie mogelijk te maken. Het doorlichtingsteam heeft ervaren dat er in de school een positieve cultuur heerst tegenover externe audits en dat ze openstaat voor feedback.

Uit de resultaten van de doorgelichte vakken blijkt dat het beleidsvoerend vermogen in de school aanwezig is en dat het engagement van het schoolteam en de taakbetrokkenheid van de meeste personeelsleden groot zijn.

Visieontwikkeling

De school implementeert de onderwijsvisie van de Broeders van Liefde. De eigen missie heeft oog voor de vele goede en sterke punten in de onderwijswereld en wil deze borgen. Gelijke onderwijskansen omvatten voor iedereen niet alleen zorg en hulp, maar ook het bieden van voldoende uitdagingen. Het aanbieden van een leertraject op maat van de lerende en inspelen op de veranderende uitdagingen moeten de competenties van de jongeren versterken. Tijdens de doorlichting is vastgesteld dat de leerling centraal staat en met respect voor zijn/haar talenten degelijk onderwijs krijgt. De kernopdrachten van de school omvatten het nastreven van maatschappelijke leerdoelen, het ontwikkelen van de talenten, het bieden van begeleiding en het werken aan het welzijn. De school wil de jongeren niet louter kennis en vaardigheden bijbrengen, maar wil hen ook vormen tot volwassen mensen die zich creatief kunnen ontplooiën in de samenleving op sociaal, sportief, religieus, cultureel, technisch en intellectueel vlak.

Haar visie op STEM-onderwijs benadrukt ze omwille van de mogelijkheden die de school heeft, zowel voor wat betreft het aanreiken van wetenschappelijke en technologische competenties als het beschikken over CNC-gestuurde apparatuur en andere materiële middelen. Het onderwijsaanbod is hierop afgestemd en laat een optimale oriëntering en doorstroming toe.

De visie van de onderwijsdienst benadrukt de ondersteuning van het pedagogisch-didactisch beleid en de schoolorganisatie. Voorlopig resulteert dit in de algemene ondersteuning van de vakgroepen door de coördinatoren, maar nog te weinig in het stimuleren van het didactisch proces tijdens de leerplanrealisatie. Daartegenover is het dagelijks verloop van de schoolorganisatie goed uitgebouwd.

De begeleidingsdienst wil in haar visie wijzen op ieders betrokkenheid en verantwoordelijkheid die kadert binnen de eerstelijnszorg. De visie van de technische dienst streeft ernaar om het personeel de materiële middelen te verschaffen voor een correcte implementatie van het leerplan. De administratieve dienst stelt een performante service voorop.

Het beleid laat zich inspireren door een externe organisatie dat innovaties in scholen promoot met als doel het verhogen van de efficiëntie, de flexibiliteit, de kwaliteitsvolle werking, het innovatief en duurzaam karakter. De schoolleiding gelooft in deze aanpak die na enige vorming al resulteert in de voorzichtige opstart van enkele zelfsturende teams onder de begeleiding van een veranderteam.

Besluitvorming De school beschikt over de decretaal verplichte participatieorganen die functioneren volgens de hen toegekende bevoegdheden. Daarnaast zijn er verschillende vergaderingen van het directieteam met diverse interne en externe actoren, de vakgroepen en verschillende werkgroepen. Er is aandacht voor zowel formele als informele betrokkenheid onder alle participanten.

De directie streeft een participatief beleid na en doet inspanningen om de betrokkenheid van alle personeelsleden te optimaliseren en zo de motivatie te verhogen. Naast het directieteam reiken het beleidsteam, de pedagogische raad, de schoolraad, de ouderraad en de leerlingenraad ideeën en suggesties aan om de besluitvorming te onderbouwen. Eveneens dragen het LOC (Lokaal Overlegcomité) en het CPBW (Comité voor Preventie en Bescherming op het Werk) bij tot het ontwikkelen van kwaliteitsvolle en veilige school.

Het veranderteam dat nog in volle ontwikkeling is en de diverse werkgroepen, helpen zowel de structurele als de organisatorische aspecten vorm geven. Zij vormen een belangrijke schakel in het opzetten van een brede schoolwerking.

Kwaliteitszorg Het beleid stelt voorop dat de vakgroepen in principe hun doelen ‘smart’ vastleggen en hun werking bewaken volgens het PDCA-model. Maar tijdens de doorlichting bleek dat deze methodieken nog onvoldoende ingeburgerd en weinig zichtbaar zijn.

De directie stelde via een bevraging vast dat de organisatorische werking van de dienstenstructuur niet de verwachte voldoening gaf bij de personeelsleden. Dit evolueerde tot een nieuwe aanpak door de methodiek van de externe organisatie te implementeren. De opstart van zelfsturende heterogeen samengestelde teams zit in een ontwikkelingsfase waarmee nu vooral geëxperimenteerd wordt in de eerste graad en in het derde leerjaar van de derde graad bso. Er is vastgesteld dat de nood aan sturing blijft en dat het streven naar gelijkgerichtheid de nodige inspanningen vergt.

Via de functioneringsgesprekken moedigt de directie leraren aan om hun onderwijspraktijk te optimaliseren. Om de professionalisering van het personeel te verhogen, voorziet de school in het aanbieden van interne opleidingen en het stimuleren van externe vormingsmomenten. Desondanks kent het volgen van nascholingen tot op heden een weinig verplichtend karakter en is de deskundigheidsbevordering nauwelijks afgestemd op de reële behoeften. Eerder sporadisch doen leraren een vormingsaanvraag via hun desiderata. De coaching van het persoonlijk traject van ieder personeelslid is volgens de visie bestemd voor het directieteam. Indien mogelijk wordt een beroep gedaan op de pedagogische begeleidingsdienst of gebeurt de vorming tijdens een pedagogische studiedag.

In het recente verleden heeft de school een bevraging gehouden bij de ouders in functie van hun schoolkeuze. De bevraging van het personeel over de reorganisatie is gebeurd en in kaart gebracht. Een grondige analyse van de gegevens dient nog te gebeuren. De nieuwsbrieven van de directie en het digitale platform zijn een paar communicatiemiddelen om het personeel regelmatig te informeren.

Globaal gezien levert de directie ernstige inspanningen om de interne kwaliteitszorg te verbeteren en is ze bereid om het eigen beleid te evalueren en bij te sturen. Desondanks is de zorg voor kwaliteit voorlopig onvoldoende structureel ingebed en mist ze enige continuïteit. De opvolging en aansturing van de onderwijskundige processen en de vakgroepwerking zijn vanuit het beleid niet opgenomen binnen een cyclisch proces om de efficiëntie te garanderen en vormen voor de directie een belangrijke uitdaging.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplanrealisatie voor het vak techniek in het eerste leerjaar van de B-stroom.
- De krachtige leeromgeving voor het vak techniek.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Het gestructureerde en open leef- en leerklimaat.
- De zorg voor het welbevinden van de leerlingen.
- De leerbegeleiding.
- De taakbetrokkenheid en het engagement van het schoolteam.
- De vakinhoudelijke deskundigheid van de meeste leraren.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het ondersteunende leiderschap.
- De ontwikkelingsdynamiek binnen de organisatie.
- De openheid voor externe evaluatie en feedback.
- Het bewaken van het pedagogisch project.
- Het streven naar een breed participatief beleid.
- De profilering van de school.
- De contacten met het bedrijfsleven.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplanrealisatie voor Frans in tso tweede graad.
- De leerplanrealisatie voor elektriciteit in tso tweede graad in de studierichting Elektrotechnieken.
- De leerplangerichtheid in een aantal vakken.
- De afstemming van de evaluatiepraktijk op de leerplandoelstellingen.
- De materiële uitrusting voor de algemene vakken.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De evaluatiepraktijk.
- De kwaliteitsvolle werking binnen sommige vakgroepen.

Wat betreft het algemeen beleid

- De structurele en cyclische kwaliteitszorg.
- De afstemming van de deskundigheidsbevordering op de reële behoeften.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplanrealisatie voor Nederlands in de eerste graad in de A-stroom (opvolging inspectie).
- De leerplanrealisatie voor project algemene vakken in bso derde graad en in het derde leerjaar van de derde graad bso (opvolging inspectie).
- De leerplanrealisatie voor het specifiek gedeelte in bso derde graad in de studierichting Houtbewerking (opvolging inspectie).
- De bewoonbaarheid, de veiligheid en de hygiëne van de leer- en werkomgeving (opvolging inspectie).

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

BEPERKT GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' omwille van het onvoldoende realiseren van de onderwijsdoelstellingen voor

Structuuronderdeel	Basisvorming	Specifiek gedeelte
Graad 1 A	Nederlands	
Graad 1 Grafische communicatie en media	Nederlands	
Graad 1 Industriële wetenschappen	Nederlands	
Graad 1 Mechanica-elektriciteit	Nederlands	
Graad 3 BSO Auto	project algemene vakken	
Graad 3 BSO Auto-elektriciteit	project algemene vakken	
Graad 3 BSO Drukken en afwerken	project algemene vakken	
Graad 3 BSO Meerkleurendruk-drukwerkveredeling	project algemene vakken	
Graad 3 BSO Houtbewerking	project algemene vakken	hout
Graad 3 BSO Interieurinrichting	project algemene vakken	
Graad 3 BSO Fotolassen	project algemene vakken	
Graad 3 BSO Lassen-constructie	project algemene vakken	

- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf **18-11-2019** opnieuw een controle uit.

Door artikel 215 van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs (zoals gewijzigd bij decreet van 23-03-2018), wijzigt vanaf 1 september 2018 het advies "beperkt gunstig" in een "gunstig advies".

Dit betekent dat de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen voortgezet wordt.

GUNSTIG

- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Alex MAES de inspecteur-verslaggever	Yvan LEMMENS de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	